EIROPAS KOMISIJA

EIROPAS SAVIENĪBAS AUGSTĀ PĀRSTĀVE ĀRLIETĀS UN DROŠĪBAS POLITIKAS JAUTĀJUMOS

Briselē, 25.5.2011
COM(2011) 303 galīgā redakcija

KOPĪGS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Jauna reakcija uz pārmaiņām kaimiņvalstīs

{SEC(2011) 637 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 638 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 639 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 640 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 641 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 642 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 643 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 644 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 645 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 646 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 647 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 648 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 649 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 650 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 651 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 652 galīgā redakcija}

KOPĪGS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Jauna reakcija uz pārmaiņām kaimiņvalstīs

Eiropas Savienības (ES) austrumos un dienvidos atrodas sešpadsmit valstis[1], kuru cerības un nākotne mūs ietekmē tieši un nozīmīgi. Vēl skaidrāk to ir apliecinājuši nesenie notikumi, parādot grūtības, ar kurām mēs kopīgi saskaramies. Ilgi valdījušo represīvo režīmu gāšana Ēģiptē un Tunisijā; ieilgušais militārais konflikts Lībijā, vardarbīgā demokrātijas atbalstītāju protestu apspiešana Sīrijā, nepārtrauktās represijas Baltkrievijā un sen ieilgušie reģionālie konflikti, arī Tuvajos Austrumos, rada nepieciešamību no jauna pārskatīt ES attiecības ar kaimiņiem. Ir jāatbalsta arī daudzsološie panākumi, ko guvuši citi mūsu kaimiņi, piemēram, Moldova — centienos īstenot reformas, Ukraina — sarunās par asociācijas nolīgumu, kā arī Maroka un Jordānija — īstenojot konstitucionālās reformas. Lisabonas līgums ir devis Eiropas Savienībai iespēju nostiprināt tās ārpolitikas īstenošanu: tagad sadarbību ar kaimiņvalstīm ir iespējams paplašināt, integrēti un efektīvākā veidā aptverot visu jautājumu loku. Tas bija galvenais iemesls Eiropas kaimiņattiecību politikas (EKP) pārskatīšanas uzsākšanai 2010. gada vasarā, apspriežoties ar partnervalstīm un citiem ieinteresētajiem dalībniekiem. Nesenie notikumi visā Vidusjūras dienvidu reģionā ir vēl jo vairāk pierādījuši šādas pārskatīšanas nepieciešamību. Eiropas Savienībai ir jātiek galā ar vēsturiskajām problēmām kaimiņvalstīs.

Jau kopš EKP darbības sākuma 2004. gadā tā ir veicinājusi dažādas svarīgas ierosmes galvenokārt tirdzniecības un ekonomikas jomā, kuras ir devušas iespēju ES un tās kaimiņvalstīm nodibināt ciešākas attiecības praktiski visās politikas jomās — no enerģētikas līdz izglītībai, no transporta līdz pētniecībai. Tagad šajās jomās notiek apmaiņa un sadarbība starp ES un tās kaimiņvalstīm. ES palīdzības apjoms ir palielinājies, un tā ir mērķtiecīgāka. Taču visās attiecību jomās joprojām ir iespējami uzlabojumi. Nesenie notikumi un pārskatīšanas rezultāti liecina, ka ES sniegtais atbalsts politiskajām reformām kaimiņvalstīs ir guvis viduvējus panākumus. Ir vajadzīga, piemēram, lielāka elastība un labāk pielāgota reakcija attiecībās ar partnervalstīm, kuras strauji attīstās, un viņu nepieciešamībā pēc reformām, neatkarīgi no tā, vai tajās notiek strauja režīma maiņa vai ilgstošu reformu un demokratizācijas process. Koordinācija starp ES, tās dalībvalstīm un nozīmīgākajiem starptautiskajiem partneriem ir svarīga, un to ir iespējams uzlabot.

Ir vajadzīga jauna pieeja, lai nostiprinātu partnerību starp ES un tās kaimiņos esošajām valstīm un sabiedrībām. Mērķis ir izveidot un nostiprināt plaukstošas demokrātiskas sabiedrības, sasniegtu ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi un pārvaldītu pārrobežu saiknes.

EKP būtu jāfunkcionē tā, lai dalībvalstis pielāgotu savus divpusējos centienus Savienības vispārējiem politiskajiem mērķiem. Arī Eiropas Parlamentam ir jāuzņemas galvenā loma, palīdzot vairāku Savienības galveno mērķu sasniegšanā. Turklāt EKP vajadzētu kļūt par katalizatoru plašākai starptautiskai sabiedrībai, lai veicinātu demokrātiskas pārmaiņas un ekonomisko un sociālo izaugsmi reģionā.

---

[1] Eiropas kaimiņattiecības aptver Alžīriju, Armēniju, Azerbaidžānu, Baltkrieviju, Ēģipti, Gruziju, Izraēlu, Jordāniju, Libānu, Lībiju, Moldovu, Maroku, Okupēto Palestīnas teritoriju, Sīriju, Tunisiju un Ukrainu.

Partnerība ar mūsu kaimiņvalstīm ir abpusēji izdevīga. Lielākajai daļai kaimiņvalstu ES ir galvenā tirdzniecība partnere. Ilgtspējīga ekonomiskā attīstība un darbavietu radīšana partnervalstīs dod labumu arī ES. Tieši tāpat arī kontrolēta iedzīvotāju pārvietošanās labvēlīgi ietekmē visas kaimiņvalstis, veicinot studentu, darba ņēmēju un tūristu mobilitāti un tajā pašā laikā liekot šķēršļus nelegālai migrācijai un cilvēku tirdzniecībai. Aktīvas attiecības starp ES un tās kaimiņvalstīm tādās jomās kā izglītība, sociālās aizsardzības sistēmu nostiprināšana un modernizācija un sieviešu tiesību veicināšana būs liels atbalsts mūsu kopīgajiem mērķiem — iekļaujošai izaugsmei un darbavietu radīšanai.

Jaunās pieejas pamatā ir jābūt savstarpējai atbildībai un vienotai uzticībai cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma universālajām vērtībām. Tā ietvers daudz augstāku diferencēšanas līmeni, dodot iespēju katrai partnervalstij attīstīt saiknes ar ES tādā mērā, kādā to atļauj viņu centieni, vajadzības un iespējas. Tiem dienvidu un austrumu kaimiņiem, kuri var un vēlas piedalīties, šis redzējums nozīmē ciešāku ekonomisku integrāciju un spēcīgāku politisko sadarbību pārvaldes reformu, drošības un konfliktu risināšanas jautājumos, kā arī kopīgas iniciatīvas vispārnozīmīgām problēmām veltītos starptautiskos forumos. Attiecībā uz Vidusjūras dienvidu reģionu Komisija un Augstā pārstāve jau ir nākušas klajā ar priekšlikumu partnerattiecībām demokrātijai un kopīgam uzplaukumam[2] ar šīm valstīm.

Kā iepriekš izklāstīts, jaunās pieejas mērķis ir

(1) sniegt lielāku atbalstu partneriem, kuri tiecas veidot spēcīgu demokrātiju, proti, noturīgu demokrātiju, jo tiesības balsot ir saistītas ar tiesībām uz vārda brīvību, tiesībām veidot konkurējošas politiskās partijas, saņemt taisnīgu spriedumu no neatkarīgiem tiesnešiem, drošību, kas jānodrošina atbildīgai policijai un bruņotajiem spēkiem, piekļuvi kompetentiem un nekorumpētiem valsts dienestiem, kā arī ar citām pilsoņtiesībām un cilvēktiesībām, kuras daudzi eiropieši uzskata par pašsaprotamām, piemēram, tiesībām uz domu, pārliecības un ticības brīvību;

(2) atbalstīt integrējošu ekonomisko attīstību, lai ES kaimiņvalstis varētu tirgoties, ieguldīt un attīstīties ilgtspējīgā veidā, tādējādi samazinot sociālās un reģionālās neatbilstības, radot jaunas darbvietas saviem darba ņēmējiem un augstāku dzīves līmeni saviem iedzīvotājiem;

(3) nostiprināt Eiropas kaimiņattiecību politikas abas reģionālās dimensijas, proti, Austrumu partnerību un Vidusjūras dienvidu reģionu, lai mēs varētu izstrādāt konsekventas reģionālās iniciatīvas tādās jomās kā tirdzniecība, enerģētika, transports vai migrācija un mobilitāte, papildinot un stiprinot mūsu abpusējo sadarbību;

(4) nodrošināt šo mērķu sasniegšanai piemērotus mehānismus un instrumentus.

Partnerība ar katru kaimiņvalsti veidosies, pamatojoties uz šīs valsts vajadzībām, iespējām un reformu mērķiem. Dažiem partneriem var būt vēlme turpināt integrācijas pasākumus, kas ietvers lielāku piemērošanos ES politikai un noteikumiem, pakāpeniski nonākot līdz ekonomiskai integrācijai ES iekšējā tirgū. ES netiecas noteikt politisko reformu modeli vai gatavu recepti, taču tā noteikti pieprasīs, lai katras partnervalsts reformu process parādītu

[2] COM (2011) 200, 8.3.2011.

nepārprotamu uzticību universālām vērtībām, kas ir mūsu atjaunotās pieejas pamatā. Iniciatīva ir partnera ziņā, un ES atbalsts tiks attiecīgi pielāgots.

ES atbalsta palielināšanai kaimiņvalstīm ir savi nosacījumi. Atbalsts būs atkarīgs no sasniegumiem demokrātijas veidošanā un stiprināšanā un tiesiskuma ievērošanā. Jo lielāks un straujāks būs valsts progress iekšējo reformu jomā, jo lielāku ES atbalstu tā saņems. Šis pastiprinātais atbalsts tiks sniegts dažādos veidos, tostarp kā palielināts finansējums sociālajai un ekonomiskajai attīstībai, plašākas vispusīgas iestāžu darba uzlabošanas programmas, plašāka piekļuve tirgiem, palielināts Eiropas Investīciju bankas (EIB) finansējums, atbalstot ieguldījumus, un lielākas mobilitātes iespējas. Šīs preferenciālās saistības tiks pielāgotas katras valsts vajadzībām un apstākļiem reģionā. Šīs valstis apzināsies, ka nozīmīga reforma ir saistīta ar ievērojamiem iepriekšējiem izdevumiem. Pieņemot lēmumu par līdzekļu piešķīrumiem kādai valstij 2014. gadā un turpmākajā laikposmā, tiks ņemti vērā partneru sasniegumi reformu jomā no 2010. līdz 2012. gadam (pamatojoties uz ikgadējiem progresa ziņojumiem). ES pārskatīs un pat samazinās finansējumu valstīm, kuras nebūs īstenojušas reformas.

ES joprojām īstenos attiecību ierobežošanas politiku ar valdībām, kuras būs iesaistītas cilvēktiesību un demokrātijas normu pārkāpumos, proti, arī piemērojot šīm valdībām mērķtiecīgas sankcijas un citus politiskus līdzekļus. Īstenojot šādus pasākumus, ES ne tikai turpinās sniegt, bet vēl vairāk stiprinās atbalstu pilsoniskajai sabiedrībai. Piemērojot šādu diferencētāku pieeju, ES saglabās atvērtus ceļus dialogam ar valdībām, pilsonisko sabiedrību un citiem ieinteresētajiem dalībniekiem. Tajā pašā laikā un saskaņā ar savstarpējās atbildības principu ES nodrošinās, lai tās līdzekļi tiktu izlietoti EKP galveno mērķu atbalstam.

Līdzekļiem, ko ES un tās starptautiskie partneri mobilizē, atbalstot kaimiņvalstu pāreju uz demokrātiju, ir jāsedz gan neatliekamas un steidzamas vajadzības, gan vidēja un ilgtermiņa prasības.

1. ATBALSTS PROGRESAM VIRZĪBĀ UZ PADZIĻINĀTU DEMOKRĀTIJU

Mēs

- piemērosim ES atbalsta līmeni partnervalstīm atbilstīgi progresam politisko reformu jomā un padziļinātas demokrātijas veidošanā.

1.1. Atbalsts "padziļinātai demokrātijai"

Funkcionējoša demokrātija, cilvēktiesību ievērošana un tiesiskums ir galvenie pīlāri, uz kuriem balstās ES partnerattiecības ar kaimiņvalstīm. Politiskajām reformām nav noteikta modeļa vai gatavas receptes. Kaut gan reformu norise dažādās valstīs ir atšķirīga, pastāv daži kopīgi **padziļinātas un ilgtspējīgas demokrātijas** izveides elementi, un tiem ir vajadzīgs spēcīgs un ilgstošs valdības atbalsts. Šie elementi ir:

- brīvas un godīgas vēlēšanas;
- apvienošanās, vārda un pulcēšanās brīvība un brīva prese un plašsaziņas līdzekļi;
- tiesiskums, ko nodrošina neatkarīga tiesu sistēma un tiesības uz taisnīgu tiesu;
- cīņa pret korupciju;
- reformas drošības un tiesībaizsardzības jomās (arī policijā) un demokrātiskas uzraudzības izveide pār bruņotajiem un drošības spēkiem.

Reformas, kuru pamatā būs šie elementi, ne tikai stiprinās demokrātiju, bet arī palīdzēs izveidot ilgtspējīgai un iekļaujošai ekonomiskajai izaugsmei nepieciešamos apstākļus, veicinās tirdzniecību un ieguldījumus. Tie ir galvenie kritēriji, pēc kuriem ES vērtēs progresu un piemēros atbalsta līmeni.

1.2. Partnerība ar sabiedrībām

Mēs

- izveidosim partnerību katrā kaimiņvalstī un ar īpaša Pilsoniskās sabiedrības fonda palīdzību atvieglosim pilsoniskās sabiedrības organizācijām piekļuvi ES atbalstam;
- atbalstīsim Eiropas Demokrātijas fonda izveidi, lai palīdzētu politiskajām partijām, nereģistrētajām NVO un arodbiedrībām un citiem sociālajiem partneriem;
- veicināsim plašsaziņas līdzekļu brīvību, atbalstot pilsoniskās sabiedrības organizāciju neierobežotu piekļuvi internetam un elektroniskās saziņas tehnoloģijām;
- nostiprināsim dialogus cilvēktiesību jomā.

Plaukstoša pilsoniskā sabiedrība sniedz iedzīvotājiem iespēju paust savas bažas, piedalīties politikas veidošanā un saukt pie atbildības valdību. Tā var arī palīdzēt nodrošināt ekonomiskās izaugsmes integritātes palielināšanos. Lai tas viss varētu notikt, galvenais priekšnoteikums ir vārda, apvienošanās un pulcēšanās brīvības nodrošināšana. Vēl viens uzdevums ir atvieglot tādu politisko partiju veidošanos, kuras pārstāvētu sabiedrībā pastāvošo viedokļu un attieksmju dažādību un varētu cīnīties par varu un iedzīvotāju atbalstu. Šī pilsoniskās sabiedrības un plurālisma veicināšanas problēma ir jūtama visās kaimiņvalstīs, taču tā ir īpaši aktuāla valstīs, kurās norisinās straujas politiskās pārmaiņas, vai valstīs, kurās represīvie politiskie režīmi joprojām slāpē plurālismu un daudzveidību.

Lai risinātu šo situāciju un atbalstītu politiskos spēkus, kuri tiecas pēc demokrātiskām pārmaiņām savā valstī (it sevišķi politiskās partijas un nereģistrētas NVO vai arodbiedrības un citus sociālos partnerus), Augstā pārstāve un Komisija atbalsta **Eiropas Demokrātijas fonda**[3] izveidi. Šis fonds centīsies piešķirt lielāku ietekmi un konsekvenci pasākumiem, ko organizē Eiropas Savienība, tās dalībvalstis un vairāki šajā jomā jau strādājošie lielie Eiropas politiskie fondi.

Pilsoniskajai sabiedrībai ir galvenā loma sieviešu tiesību, lielāka sociālā taisnīguma un minoritāšu tiesību ievērošanas veicināšanā, kā arī vides aizsardzībā un resursu efektīvā izlietošanā. ES atbalstīs nevalstisko dalībnieku politiskās nozīmes palielināšanu, veidojot partnerību ar sabiedrībām, palīdzot pilsoniskās sabiedrības forumiem uzlabot spēju aizstāvēt sabiedrības intereses, pārraudzīt reformas un palielināt savu lomu ES programmu īstenošanā un novērtēšanā. ES delegācijas partnervalstīs centīsies iesaistīt šo valstu valdības un pilsonisko sabiedrību kopīgā strukturētā dialogā par mūsu sadarbības galvenajiem aspektiem. Šiem pasākumiem vajadzīgos ES līdzekļus varētu nodrošināt, izveidojot īpašu **Pilsoniskās sabiedrības atbalsta fondu** kaimiņvalstīs.

---

[3] Kaut gan šā fonda mērķi un finanšu un vadības nosacījumi atšķirsies no citiem demokratizācijas instrumentiem, tie ir jāpiemēro, lai stiprinātu sinerģiju un saskaņotību.

Plašsaziņas līdzekļu brīvība un brīva piekļuve informācijai ir funkcionējošas demokrātijas galvenie elementi. Sociālajiem tīkliem un jaunajām tehnoloģijām ir ievērojama nozīme demokrātisko pārmaiņu veicināšanā. ES atbalsts jau ir pieejams ar Eiropas demokrātijas un cilvēktiesību instrumenta (*EIDHR*) starpniecību. Ir iespējams izveidot arī papildu instrumentus, lai attiecīgos gadījumos ES varētu palīdzēt pilsoniskās sabiedrības organizācijām vai atsevišķiem iedzīvotājiem saņemt neierobežotu piekļuvi internetam un cita veida elektroniskās saziņas tehnoloģijām, kā arī neatkarīgajiem plašsaziņas līdzekļiem — presei, radio un televīzijai.

Ārkārtīgi liela nozīme ir daudzpusējos līgumos un divpusējos nolīgumos izteiktajai apņēmībai ievērot **cilvēktiesības un pamatbrīvības**. Taču šiem solījumiem ne vienmēr seko darbi. Mūsu partnerības pamatā vajadzētu būt visu attiecīgo starptautisko un reģionālo instrumentu ratifikācijai un to noteikumu stingrai ievērošanai. Tas ir saistīts arī ar stingru apņemšanos veicināt dzimumu līdztiesību, ņemot vērā arī ievērojamo lomu, kāda atkal bija sievietēm nesenajos notikumos dienvidos, cīņu pret visa veida diskrimināciju, reliģijas brīvības ievērošanu un bēgļu un starptautiskās aizsardzības statusā esošu personu tiesībaizsardzību. Pastiprinātas **sarunas par cilvēktiesībām** dos iespēju pārraudzīt šajā jomā doto solījumu izpildi, tostarp izskatīt cilvēktiesību pārkāpumu gadījumus. Solījumu izpildi varētu veicināt arī pastiprināta sadarbība ar Eiropas Padomi.

Parlamenti var veidot saiknes starp mūsu sabiedrībām. *Euronest* parlamentārā asambleja (Eiropas Parlamenta un Austrumu partnerības valstu apvienotā asambleja), Eiropas un Vidusjūras reģiona parlamentārā asambleja un Eiropas Parlamenta un partnervalstu parlamentu apvienotās parlamentārās komitejas veido nozīmīgu forumu dialogam un lēmumu pieņēmēju savstarpējās sapratnes palielināšanai. Parlamentārieši var dot arī nozīmīgu ieguldījumu reformu veicināšanā un katras valsts EKP rīcības plānā iekļauto saistību izpildes pārraudzībā, tostarp attiecībā uz galvenajiem politiskajiem un cilvēktiesību jautājumiem.

1.3. Mūsu sadarbības pastiprināšana politikas un drošības jomā

Mēs

- stiprināsim ES iesaisti ieilgušu konfliktu risināšanā;
- saskaņoti piemērosim kopējo ārpolitiku un drošības politiku un citus ES instrumentus;
- veicināsim vienotu rīcību ar Eiropas kaimiņattiecību politikas partneriem nozīmīgiem drošības jautājumiem veltītos starptautiskos forumos.

Lisabonas līgums dod ES vienreizēju iespēju palielināt savu ietekmi. Nekur citur tas nav tik svarīgi kā mūsu kaimiņattiecībās. Lai to panāktu, ir nepieciešams daudz ciešāk nekā iepriekš saskaņot ES un tās dalībvalstu politiku, lai nodotu kopīgu vēstījumu un panāktu mūsu rīcības efektivitātei vajadzīgo saskaņu. ES instrumenti un politika būs efektīva tikai tad, ja to pienācīgi atbalstīs dalībvalstu politika. Ierastais scenārijs vairs nav risinājums, ja mēs vēlamies palielināt drošību mūsu kaimiņvalstīs un aizsargāt savas intereses.

Ilgstošie konflikti, kas sen jau risinās daudzās mūsu partnervalstīs, ir nopietna drošības problēma visam reģionam. Nepārtrauktā nestabilitāte tieši skar ES ģeopolitiskās, ekonomiskās un drošības intereses. Izraēlas un Palestīnas konflikts un citi konflikti Tuvajos Austrumos, Dienvidkaukāzā, Moldovā un Rietumsahārā joprojām rada ciešanas ļoti daudziem cilvēkiem,

veicina radikalizāciju, atņem ievērojamus vietējos un starptautiskos līdzekļus un rada nepārvaramus šķēršļus reformu ceļā.

ES jau aktīvi darbojas, cenšoties atrisināt dažus no šiem konfliktiem. ES ir Tuvo Austrumu Kvarteta dalībniece. Tā ir līdzpriekšsēdētāja Ženēvas sarunās par mieru un drošību Gruzijā. ES piedalās kā novērotāja "5+2" sarunās par Piedņestras konfliktu Moldovā. Tā būtu gatava palielināt savu iesaisti forumos, kuros tā pašlaik vēl nav pārstāvēta, piemēram, EDSO Minskas grupā Kalnu Karabahas konflikta risināšanai. ES ir nodomājusi palielināt atbalstu uzticības veicināšanai un sakaru nodibināšanai ar separātiskajām teritorijām, vairāk atbalstīt starptautiskās iniciatīvas un ar šiem konfliktiem saistītās struktūras, un, tiklīdz šī pakāpe tiks sasniegta, konfliktu risinājumu īstenošanu. Tā arī turpmāk iebildīs pret robežu maiņu, kas panākta, lietojot militāru spēku. Daudzus instrumentus, ko mēs lietojam visās kaimiņvalstīs ekonomiskās integrācijas un nozaru sadarbības veicināšanai, varētu izmantot arī uzticības veicināšanas un konfliktu atrisināšanas mērķiem. ES ir gatava kopā ar attiecīgajām starptautiskajām organizācijām un galvenajiem partneriem izstrādāt atjaunošanas scenārijus pēc konflikta atrisināšanas, kas darbotos kā papildu pamudinājums noregulēt konfliktus, parādot miermīlīga atrisinājuma taustāmās priekšrocības.

Tur, kur ES jau ir iesaistījusies darbībā uz vietas, piemēram, ES novērošanas misijā Gruzijā, ES robežu palīdzības misijā Moldovā un Ukrainā vai ES policijas misijā un ES robežu palīdzības misijā pie Rafas pārejas Okupētajā Palestīnas teritorijā, tiks īstenoti turpmākie pasākumi, lai izmantotu sinerģiju starp šo operatīvo klātbūtni un reformu veicināšanas pasākumiem. Kur vien tas būs piemēroti, ES piedāvās īpašu atbalstu partnervalstu centieniem īstenot reformas tiesiskuma un drošības jomā, izmantojot tiesiskuma misijas vai citus kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) instrumentus, ko tā uzskatīs par lietderīgiem.

Papildus konfliktu atrisināšanai ES pilnā mērā izmantos Lisabonas līguma dotās iespējas, risinot citas drošības problēmas un specifiskus kopīgu interešu jautājumus, piemēram, jautājumus par enerģētikas un resursu drošību, klimata pārmaiņām, kodolieroču neizplatīšanu, starptautiskā terorisma un pārrobežu organizētās noziedzība apkarošanu un cīņu pret narkotikām. Tā sadarbosies ar EKP partnervalstīm, īstenojot kopīgu rīcību starptautiskos forumos (piemēram, ANO un starptautiskās konferencēs) saistībā ar KĀDP un globāliem jautājumiem.

2. ATBALSTS ILGTSPĒJĪGAI EKONOMISKAJAI UN SOCIĀLAJAI ATTĪSTĪBAI

Mēs

- atbalstīsim partnervalstis, kuras īstenos politiku, kas būs vērsta uz spēcīgāku, ilgtspējīgāku un iekļaujošāku izaugsmi, mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu attīstību un darbavietu radīšanu;
- stiprināsim sadarbību rūpniecībā un atbalstīsim uzņēmējdarbības vides uzlabojumus;
- palīdzēsim organizēt pasākumus ieguldījumu piesaistīšanai;
- veicināsim ES mazo un vidējo uzņēmumu tiešos ieguldījumus un mikrokredītu piešķiršanu;
- veidosim reģionālās attīstības izmēģinājuma programmas reģionu ekonomisko

neatbilstību pārvarēšanai;

- uzsāksim izmēģinājuma programmas lauksaimniecības un lauku attīstībai;
- veicināsim makroekonomiskās politikas dialogu ar tiem partneriem, kuri būs īstenojuši visplašākās ekonomiskās reformas;
- uzlabosim makrofinansiālās palīdzības efektivitāti, vienkāršojot lēmumu pieņemšanas procesu;
- veicināsim dialogu par nodarbinātības un sociālo politiku.

2.1. Ilgtspējīga ekonomiskā izaugsme un darbavietu radīšana

Ekonomiskās un sociālās problēmas mūsu kaimiņvalstīs ir ļoti lielas. Nabadzība ir plaši izplatīta, paredzamais dzīves ilgums bieži vien ir zems, jauniešu bezdarba līmenis ir augsts, un dažās reģiona valstīs sieviešu līdzdalība politiskajā un ekonomiskajā dzīvē ir pavisam nenozīmīga. Dabas resursi sarūk, un augošās pārtikas un enerģijas cenas smagi skar visas mūsu kaimiņvalstis. Lielākajā daļā partnervalstu ir vāja un nepietiekami daudzveidīga ekonomika, kas joprojām ir neaizsargāta pret ārējiem ekonomiskajiem satricinājumiem. Tādēļ vistuvākie uzdevumi ir darbavietu radīšana, izaugsmes paātrināšana, sociālās aizsardzības uzlabošana un nesenās krīzes skarto nozaru (piemēram, tūrisma) atdzīvināšana. Šo problēmu risināšana ir ārkārtīgi svarīga politisko reformu ilgtspējas nodrošināšanai, un tā var sekmēt arī Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanu. Vāja izaugsme, augošs bezdarbs un atšķirības palielināšanās starp bagātajiem un nabagajiem nestabilitāti, visticamāk, tikai veicinās.

EKP arī turpmāk mudinās partnervalstis īstenot spēcīgākai un iekļaujošākai izaugsmei labvēlīgu politiku. Šāda politika ir saistīta ar atbalstu uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumiem, piemēram, procedūru vienkāršošanai, mazo un vidējo uzņēmumu mērķtiecīgai atbalstīšanai un nodarbinātības veicināšanai. Uzņēmējdarbības vidi labvēlīgi ietekmēs arī partnervalstu centieni tiesiskuma nostiprināšanas un korupcijas apkarošanas jomā, atvieglojot ārvalstu tiešo ieguldījumu pieaugumu un tehnoloģiju pārvietošanu, kas, savukārt, veicinās inovācijas un darbavietu radīšanu. ES pievērsīs īpašu uzmanību to valstu problēmām, kuras ir pārdzīvojušas politiskas pārmaiņas, palīdzot šīm valstīm rīkot tādus pasākumus kā **ieguldītāju konferences**, lai noskaidrotu ieguldījumu prioritātes valstī un nostiprinātu ieguldītāju uzticību. Arī **uzlabota ieguldījumu aizsardzības sistēma** būtu spēcīgs signāls ieguldītājiem un tirgotājiem. Komisija pētīs iespējas, kā panākt ieguldītāju tiesisko drošību kaimiņvalstīs.

Lai sniegtu papildu atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem, Komisija kopā ar EIB un citiem ieinteresētajiem dalībniekiem apspriedīs **Eiropas Investīciju fonda**[4] iespējamo lomu partnervalstīs un pārbaudīs pasākumus, tostarp **garantijas**, ES mazo un vidējo uzņēmumu tiešo ieguldījumu veicināšanai un mikrokredītu piešķiršanai.

[4] EIF ir īpaša pieredze riska finansējuma piešķiršanā maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) Eiropas Savienībā un valstīs, kuras tai ir pievienojušās, un plašu uzņēmēju kontaktu tīklu veidošanā. Tādēļ tas ir vislabāk piemērots ES mazo un vidējo uzņēmumu ieguldījumu veicināšanai partnervalstīs.

Ar **lauksaimniecības un lauku atbalsta izmēģinājuma programmu** un reģionālās attīstības izmēģinājuma programmu palīdzību Komisija var sekmēt arī augstā bezdarba līmeņa un nabadzības problēmu risināšanu, pamatojoties uz ES plašo pieredzi šajās jomās[5].

Reģionālās attīstības programmas var dot ieguldījumu ekonomiskās nestabilitātes un neatbilstību novēršanai starp reģioniem, kas vājina valsts ekonomiku kopumā. Pašreizējās izmēģinājuma programmas palīdzēs Austrumu partnerības dalībniekiem noteikt piemērotas struktūras un darbības šo problēmu risināšanai savās teritorijās un vajadzības gadījumā arī pārrobežu sadarbībā ar reģiona kaimiņvalstīm. Līdzīga pieeja tiks pētīta arī attiecībā uz dienvidu kaimiņvalstīm.

Turpināsies politiskais dialogs par makroekonomisko pārvaldību un budžeta ilgtspēju. Šāds **makroekonomiskais dialogs** tiks pastiprināti risināts ar tām partnervalstīm, kuras būs guvušas vislielākos panākumus ekonomiskajā integrācijā ar ES, un tā pamatā būs makroekonomiskās politikas un galveno strukturālo reformu pārbaude. Tas norisināsies vienlaikus ar pastiprinātu dialogu par **nodarbinātību un sociālo politiku**.

Lai palīdzētu partnervalstīm risināt maksājumu bilances īstermiņa grūtības, ir iespējams piemērot **makrofinansiālās palīdzības** (*MFA*) instrumentu. Īstermiņā tas ir vispiemērotākais tām valstīm, kurām nākas saskarties ar neseno politisko pārmaiņu tiešajām ekonomiskajām un sociālajām sekām. Komisija nāks klajā ar satvara regulas priekšlikumu, lai padarītu efektīvāku lēmumu pieņemšanas procesu attiecībā uz *MFA* piemērošanu, nodrošinātu šim instrumentam pārredzamāku juridisko pamatu un precizētu dažus no tā kritērijiem.

2.2. Tirdzniecības sakaru nostiprināšana

Mēs

- apspriedīsim padziļinātu un vispārēju brīvās tirdzniecības nolīgumu ar partneriem, kuri to vēlas un ir tam gatavi;
- turpināsim attīstīt tirdzniecības koncesijas it īpaši tajās nozarēs, no kurām visdrīzāk ir sagaidāms tūlītējs atbalsts partnervalstu ekonomikai.

Lielākā daļa mūsu kaimiņvalstu paļaujas uz ES kā uz galveno eksporta tirgu un importa avotu. Preču un pakalpojumu tirdzniecība ir iedarbīgs instruments ekonomiskās izaugsmes rosināšanai, konkurētspējas palielināšanai un ekonomiskās atveseļošanās veicināšanai. Tādēļ mums ir ļoti svarīgi izveidot ar katru kaimiņvalsti abpusēji izdevīgas un plašas tirdzniecības sistēmas, kas atbilst šo valstu vajadzībām un ekonomiskajām iespējām.

Nozīmīgākais un iedarbīgākais līdzeklis ciešāku tirdzniecības sakaru izveidē ir **padziļināts un vispārējs brīvās tirdzniecības nolīgums** (*DCFTA*). *DCFTA* nodrošina tirdzniecības šķēršļu pakāpenisku novēršanu, un tas ir vērsts uz reglamentējošu konverģenci tirdzniecību ietekmējošās jomās, jo īpaši attiecībā uz sanitārajiem un fitosanitārajiem noteikumiem (*SPS*), dzīvnieku labturību, muitas un robežu procedūrām, konkurenci un publisko iepirkumu. Tie ir veidoti dinamiski, lai neatpaliktu no regulatīvajām norisēm ES iekšējā tirgū. Tās partnervalstis, kuras būs guvušas vislielākos panākumus, *DCFTA* var tuvināt pakāpeniskai

[5] Paziņojumā "Partnerattiecības demokrātijai un kopīgam uzplaukumam ar Vidusjūras dienvidu reģionu" (COM(2011) 200) iekļautās Eiropas kaimiņattiecību politikas lauksaimniecības un lauku attīstības programmas (*ENPARD*) darbības joma tiks paplašināta, ietverot tajā arī austrumu kaimiņvalstis.

ekonomiskai integrācijai ES iekšējā tirgū. Pakāpeniski pietuvinot ES noteikumus un metodes, *DCFTA* prasa stingru apņemšanos īstenot kompleksas un plašas reformas. Tām ir nepieciešamas administratīvās spējas. Reformas var būt saistītas ar politiskiem izaicinājumiem, un to īstenošanai var būt vajadzīgs uzņēmēju aprindu un arī citu ieinteresēto dalībnieku atbalsts. Lai sāktu sarunas, partnervalstīm ir jābūt PTO dalībniecēm un jāizpilda svarīgākie ieteikumi, lai tās spētu izpildīt turpmākās saistības. Tām ir jāpanāk arī pietiekami liels progress virzībā uz kopīgo vērtību un principu pārņemšanu.

Tirdzniecība galvenokārt balstās uz divpusēju pieeju starp ES un katru partnervalsti. Visprogresīvākajām valstīm šī pieeja dod iespēju virzīties straujāk, un tā atbilst diferenciācijas principam. Šis princips atbilst arī ilgtermiņa redzējumam par ekonomisko kopienu, ko veido ES un tās EKP partnervalstis[6]. Reģionālā ekonomiskā integrācija ir svarīga tirdzniecības veicināšanai starp partnervalstīm un plašāku ekonomisko tīklu attīstīšanai. Šādas kopienas pamatā ilgtermiņā būtu kopīgs tiesiskais regulējums un uzlabota piekļuve preču un pakalpojumu tirgum starp EKP partnervalstīm un ES. Saskaņā ar šo pieeju būtu iespējams apsvērt iespēju atļaut piekļuvi **preču iekšējā tirgus neregulētajai daļai** tām partnervalstīm, kurās ir pilnīgi funkcionējoša, neatkarīga tiesu sistēma un efektīva valsts pārvalde un kuras ir guvušas ievērojamus panākumus korupcijas izskaušanā. Tas varētu notikt tikai tad, kad iesaistītās valstis būs sasniegušas pietiekami augstu administratīvās un tiesiskās uzticamības līmeni.

Tām partnervalstīm, kuras nav gatavas vai nevēlas uzsākt sarunas par *DCFTA*, īstermiņā var piemērot citus tirdzniecības veicināšanas un atvieglošanas pasākumus. Ņemot vērā katras partnervalsts apstākļus un izvirzītos mērķus, ES centīsies paplašināt **tirdzniecības koncesijas** saistībā ar pašreizējiem nolīgumiem vai notiekošajām sarunām, jo īpaši tajās nozarēs, kas vislabāk spēj nodrošināt partnervalstu ekonomikas tūlītēju izaugsmi, iekļaujot asimetriju liberalizācijas norisē, lai tiktu ņemti vērā apstākļi katrā partnervalstī. Piekļuvi preču tirgum ir iespējams uzlabot ar **nolīguma par rūpniecisko izstrādājumu atbilstības novērtēšanu un atzīšanu** (*ACAA*) palīdzību, kas nodrošinās rūpniecisko izstrādājumu brīvu apriti noteiktās nozarēs, pamatojoties uz savstarpēji atzītiem atbilstības sertifikātiem. *ACAA* mērķis ir aptvert visas nozares, kurās tiesību akti ir saskaņoti ES līmenī. Partnervalsts, kura sasniegtu šo pakāpi, faktiski kļūtu par dalībnieci rūpniecisko izstrādājumu brīvās tirdzniecības zonā, ko veido ES, EEZ un Turcija. *ACAA* īstenošanu var atvieglot cieša sadarbība ar Eiropas iestādēm un organizācijām standartizācijas, atbilstības novērtēšanas un metroloģijas jomā. Lai paātrinātu *ACAA* sagatavošanu, Komisija ir gatava palielināt mūsu partnervalstīm sniegto tehnisko atbalstu. Paredzams, ka jau 2011. gadā tiks parakstīti *ACAA* ar Tunisiju un Ēģipti.

Vēl lielāku progresu varētu panākt arī tirdzniecības plūsmu veicināšanā starp partnervalstīm un starp šīm valstīm un ES. Dienvidu partnervalstīm ļoti svarīga būs jaunās reģionālās konvencijas par Eiropas un Vidusjūras reģiona preferenciāliem izcelsmes noteikumiem strauja īstenošana. Komisija pārbaudīs, kā šo konvenciju būtu iespējams paplašināt attiecībā uz citām EKP partnervalstīm, un sniegs atbilstīgus priekšlikumus.

ES joprojām atbalstīs reformas, lai palīdzētu partnervalstīm veidot spējas, sniedzot profesionālas zināšanas valsts sektorā, tostarp izmantojot vispusīgas iestāžu darba uzlabošanas programmas vai citus mehānismus, piemēram, sadraudzību un tehniskās

---

6 Skatīt COM(2006) 726, 4.12.2006., "Par Eiropas kaimiņattiecību politikas nostiprināšanu".

palīdzības un informācijas apmaiņu *(TAIEX)*[7]. Tas palīdzēs partnervalstīm panākt atbilstību pārtikas drošuma, dzīvnieku un augu veselības un dzīvnieku labturības normām, tādējādi paaugstinot šo valstu eksporta potenciālu. ES sniegs līdzīgu atbalstu arī lauksamniecības nozaru modernizācijā, piedāvājot lauku attīstības programmas, lai *inter alia* palīdzētu paaugstināt arī lauksaimniecības un pārtikas izstrādājumu kvalitāti.

2.3. Nozaru sadarbības veicināšana

Mēs

- veicināsim nozaru sadarbību, īpaši pievēršoties zināšanām un inovācijai, klimata pārmaiņām un videi, enerģētikai, transportam un tehnoloģijām;
- atvieglosim partnervalstu līdzdalību atsevišķu ES aģentūru un programmu darbā.

Lielāka sadarbība ir iespējama visās ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, sākot no sociālās politikas un sabiedrības veselības un beidzot ar patērētāju aizsardzību, statistiku, sabiedrību tiesībām, pētniecību un tehnoloģiju attīstību, jūrniecības politiku, tūrismu, kosmosu un daudzām citām nozarēm. Atbilstīgi pieejai "lielāks atbalsts lielākām reformām" sadarbība un apmaiņa tiks ievērojami palielinātas šādās jomās:

- ES ieteiks kaimiņvalstu partneriem sākt **Zināšanu un inovācijas kopīgās telpas** attīstību; tas sasaistītu vairākus pašreizējās sadarbības virzienus: politisko dialogu, valsts un reģionālo spēju veidošanu, sadarbību pētniecības un inovācijas jomā un studentu, pētnieku un zinātnieku mobilitātes iespēju palielināšanu; vienlaikus tiks paplašināta sadarbība **augstākās izglītības** jomā, palielinot atbalstu **studentu un akadēmiskā personāla mobilitātei** saistībā ar universitāšu partnerību (*Erasmus Mundus*) un strukturētu sadarbību universitāšu modernizācijā (*Tempus*);

- lai īstenotu Kankūnas nolīgumu un tuvinātu vispusīgas globālā klimata programmas pieņemšanu, ES pievienosies kaimiņvalstu centieniem **klimata pārmaiņu** jomā un nostiprinās sadarbību saistībā ar oglekļa emisijas samazināšanas pasākumiem un pielāgošanās spējas uzlabošanu (adaptāciju) attiecībā uz klimata pārmaiņām; ES un partnervalstīm vajadzētu kopīgiem spēkiem tiekties uz augstāku **vides aizsardzības**[8] līmeni, lai paaugstinātu gaisa un ūdens kvalitātes standartus, uzlabotu vides pārvaldību, palielinātu resursu efektivitāti, aizsargātu bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas un atbalstītu nepieciešamos ieguldījumus infrastruktūrā;

- sadarbība **enerģētikas** jomā tiks pastiprināta, veidojot aktīvāku dialogu par enerģētikas politiku, kas vērsts uz tirgus lielāku integrāciju, enerģētiskās drošības palielināšanu, pamatojoties uz reglamentējošiem noteikumiem par konverģenci, tostarp attiecībā uz drošības un vides standartiem, jaunu partnerību veidošanu atjaunojamo enerģijas avotu, energoefektivitātes un kodoldrošības jomā. Vidējā

---

7 *TAIEX* ir Komisijas dienestu vadīts tehniskās palīdzības un informācijas apmaiņas instruments. *TAIEX* sniedz atbalstu partnervalstīm tādās jomās kā ES tiesību aktu tuvināšana, piemērošana un īstenošana. Šo atbalstu lielā mērā nosaka nepieciešamība, un tas atvieglo atbilstīgu, individuāli pielāgotu speciālo zināšanu nodošanu noteiktu jautājumu tūlītējai risināšanai; http://ec.europa.eu/enlargement/taiex/what-is-taiex/index_en.htm

8 Paziņojumā par stratēģijas "ES 2020" iniciatīvu "Resursu ziņā efektīva Eiropa"(COM(2011) 21) Komisija uzsvēra to, cik vajadzīga ir cieša sadarbība ar galvenajiem partneriem, tostarp kaimiņvalstīm.

termiņā šīs sadarbības rezultāts varētu būt Enerģētikas kopienas līguma darbības jomas paplašināšana attiecībā uz kaimiņvalstīm, kuras vēl nav tā dalībnieces, vai, pamatojoties uz pieredzi, papildu enerģētikas kopienas izveide starp ES un Vidusjūras dienvidu reģiona valstīm;

- Komisija nāks klajā ar jaunu sadarbības regulējumu **transporta** jomā, kas būs vērsta uz tirgus ciešāku integrāciju transporta nozarē, ievērojami paplašinot Eiropas transporta tīklus (*TEN-T*) partnervalstīs, novēršot administratīvos sarežģījumus un īpaši pievēršoties drošības un aizsardzības jautājumiem (tostarp tādiem jautājumiem kā gaisa un dzelzceļa transporta pārvaldība un jūras transports), kā arī nostiprinot sadarbību ar dažādām ES transporta aģentūrām;

- Komisija atbalsta arī stratēģiskāku pieeju un sadarbību **jūrlietās**, lai stiprinātu sadarbību visās jūrniecības nozarēs un sekmētu ilgtspējīgu ekonomikas attīstību;

- nesenie notikumi Vidusjūras dienvidu reģiona valstīs parādīja to, cik liela nozīme ir **informācijas un saziņas tehnoloģijām** kā politisko un sociālo pārmaiņu instrumentiem. Tas ir iemesls sadarbības pastiprināšanai ar partnervalstīm, lai atbalstītu tādas digitālās ekonomikas attīstību, kas izmanto informācijas un saziņas tehnoloģijas valsts un pasaules problēmu pārvarēšanai.

Visbeidzot, ES turpinās atvieglot partnervalstu līdzdalību tām pieejamo **ES aģentūru** un **ES programmu** darbā[9]. Šis piedāvājums ir spēkā jau vairākus gadus, un tā rezultātā ir izveidojusies zināma sadarbība tādās jomās kā narkotiku uzraudzība un aviācijas drošība. Komisija apkopos to programmu sarakstu, kurās prioritāri var piedalīties partnervalstis, īpaši pievēršoties programmām, kuras piedāvā iespējas jauniešiem un personīgu kontaktu veidošanai. Tā palīdzēs partnervalstīm izpildīt arī dalībai ES aģentūrās noteiktos juridisko priekšnoteikumus un sniegs atbalstu dažu ar dalību saistīto izdevumu segšanā.

2.4. Migrācija un mobilitāte

Mēs

- turpināsim vīzu režīma atvieglošanas procesu atsevišķām EKP partnervalstīm un vīzu režīma liberalizāciju tām valstīm, kuras būs guvušas vislielākos panākumus;

- attīstīsim jau esošās un veidosim jaunas mobilitātes partnerattiecības;

- sniegsim atbalstu dalībvalstīm, lai tās varētu pilnā mērā izmantot ES vīzu kodeksā paredzētās iespējas.

Mobilitātei un personīgiem sakariem ir ārkārtīgi liela nozīme savstarpējās sapratnes un ekonomiskās attīstības veicināšanā. Tie ir obligāts priekšnoteikums tirdzniecībā, īpaši pakalpojumu jomā, un arī ideju apmaiņā, inovāciju izplatīšanā, nodarbinātības un sociālo problēmu risināšanā, ciešāku sakaru veidošanā starp uzņēmumiem, universitātēm un pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

---

[9] COM(2006) 724, 4.12.2006.

Darbaspēka mobilitāte ir joma, kurā ES un tās kaimiņvalstis var cita citu papildināt. ES darbaspēks noveco, un atsevišķās jomās drīz veidosies darbaspēka trūkums. Mūsu kaimiņvalstīs ir labi izglītoti, jauni un talantīgi darba ņēmēji, kuri spēj aizpildīt iztrūkstošo darbaspēku. Piesaistot šos apdāvinātos cilvēkus, ES pilnā mērā apzinās intelektuālā darbaspēka emigrācijas risku, ko tā varētu mazināt ar papildu atbalsta pasākumiem.

Partnervalstis ir arī nozīmīgas nelegālo migrantu izcelsmes un tranzīta valstis. Sadarbībai nelegālās migrācijas apkarošanas jomā ir ārkārtīgi liela nozīme, lai mazinātu cilvēku ciešanas un drošības apdraudējumus, ko rada migrācija. Šāda sadarbība būs viens no nosacījumiem, uz kā balstīsies mobilitātes partnerattiecības.

EKP mērķis ir izveidot savstarpēji izdevīgu pieeju, kur cieši saistās ekonomikas attīstība partnervalstīs un ES, labi pārvaldīta legālā migrācija, robežu pārvaldības spēju palielināšana, patvērums un efektīva sadarbība tiesībaizsardzības jomā. Šāda pieeja atbilst ES vispārējās pieejas trīs pīlāriem un nesen pieņemtajam ziņojumam par migrāciju[10], kur uzmanība vērsta uz to, lai uzlabotu legālās migrācijas organizāciju, iespējami palielinātu migrācijas labvēlīgo ietekmi uz attīstību, veicinātu robežu un migrācijas pārvaldības spēju veidošanu. Šīs pieejas neatņemama daļa ir arī migrantu tiesību atbalstīšana un ievērošana.

Mobilitātes partnerība sniedz vispusīgus regulējumus, kas ir nepieciešami labas pārvaldības nodrošināšanai attiecībā uz personu pārvietošanos starp ES un trešām valstīm. Šajās partnerībās ir apvienoti visi pasākumi, kas nodrošina mobilitāti un ir savstarpēji izdevīgi. Tie nodrošina labāku piekļuvi legālās migrācijas kanāliem un nostiprina robežu pārvaldībai un nelegālās migrācijas apkarošanai nepieciešamās spējas. Tajos var būt iekļautas palīdzības iniciatīvas partnervalstīm darbaspēka migrācijas pārvaldības izveidē vai uzlabošanā, tostarp attiecībā uz pieņemšanu darbā, profesionālo un valodas apmācību, kvalifikācijas atzīšanu un migrantu atgriešanos un reintegrāciju[11]. Lai uzlabotu iedzīvotāju, jo īpaši studentu, pētnieku un uzņēmēju, mobilitāti starp partnervalstīm un ES, Komisija aicina dalībvalstis pilnā mērā izmantot **ES vīzu kodeksa** dotās iespējas. Komisija pārbaudīs veidus, kādos sniegt atbalstu šajā procesā un pārraudzīt tā īstenošanu. Saistībā ar to ir jānorāda arī iespējas atbrīvot no maksas par vīzu un izdot vīzu vairākkārtējai iebraukšanai valstī iepriekš minētajām vīzas pieteikumu iesniedzēju kategorijām.

Līdz šim mobilitātes partnerība ir izveidota ar divām mūsu kaimiņvalstīm — Moldovu un Gruziju. Komisija ir pārliecināta, ka dažas no mūsu kaimiņvalstīm būtu labas kandidātes šādai partnerībai. Komisija centīsies pabeigt sarunas ar Armēniju un gatavoties sarunu uzsākšanai ar Maroku, Tunisiju un Ēģipti[12].

ES arī turpmāk palīdzēs Ukrainai un Moldovai to centienos īstenot vīzu liberalizācijas rīcības plānus. Reizē ar vīzu atvieglojumu un atpakaļuzņemšanas nolīgumiem, kas ir noslēgti ar mūsu Austrumu partnerības valstīm vai atrodas sagatavošanas stadijā, ES vajadzētu censties vienlaikus ar atpakaļuzņemšanas nolīgumiem noslēgt arī vīzu režīma atvieglojumu nolīgumus ar dienvidu partnervalstīm. Visiem šiem nolīgumiem būs vajadzīga sadarbība ar ES migrācijas, mobilitātes un drošības jautājumos. Vajadzēs īstenot īpašus pasākumus nelegālās migrācijas novēršanai, robežu efektīvai pārvaldībai, dokumentu drošības garantēšanai un

---

10 COM(2011) 248 galīgā redakcija, 4.5.2011.

11 Eiropas Komisija finansēs spēju veidošanu saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību un partnerattiecību instrumentu (EKPI).

12 Saskaņā ar Paziņojumu par dialogu ar Vidusjūras dienvidu reģiona valstīm saistībā ar migrāciju, mobilitāti un drošību (COM(2011)292/3).

organizētās noziedzības, tostarp cilvēku tirdzniecības un migrantu nelikumīgas ievešanas, apkarošanai. Ilgtermiņā vajadzētu apsvērt pakāpenisku virzību uz vīzu režīma liberalizāciju katrā atsevišķā gadījumā, ja pastāv nosacījumi labi pārvaldītai un drošai mobilitātei.

Attiecībā uz **patvēruma** sniegšanu ES atbalstīs starptautiskās aizsardzības nostiprināšanu reģionā, turpinot īstenot reģionālās aizsardzības programmas Baltkrievijai, Moldovai un Ukrainai. Atbilstošos apstākļos tā uzsāks arī īstenot reģionālās aizsardzības programmas Ēģiptei, Lībijai un Tunisijai. Tiks atbalstītas arī atsevišķu EKP partnervalstu citas ierosmes šajā jomā. Bēgļu izvietošanai ES ir jābūt neatņemamai daļai ES atbalsta pasākumos kaimiņvalstīm, kurām nākas saskarties ar ievērojamām bēgļu plūsmām.

3. EFEKTĪVAS REĢIONĀLĀS PARTNERĪBAS IZVEIDE SAISTĪBĀ AR EIROPAS KAIMIŅATTIECĪBU POLITIKU

Pilnā mērā apzinoties atšķirības starp kaimiņvalstīm, ES piedāvā partnerību atsevišķi katrai šai valstij, piemērojot vienotu politiku, kuras pamatā ir savstarpēja atbildība. Šo vienoto politiku papildina EKP austrumu un dienvidu dimensijas, veicinot reģionu sadarbību un izstrādājot reģionālo sinerģiju un katra reģiona specifisko ģeogrāfisko, ekonomisko un sociālo problēmu risinājumus. To pamatā ir daudzveidīgs vēsturiskais mantojums, ko atstājusi attiecībā uz šiem reģioniem iepriekšējos gados piemērotā ES politika. Dienvidu dimensijā piecpadsmit gadus ilgusī Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu sadarbība visās jomās nesen tika papildināta ar Vidusjūras reģiona valstu savienību. Iepriekšējos divos gados Austrumu partnerība ir ievērojami nostiprinājusi attiecības starp ES un tās austrumu kaimiņvalstīm.

3.1. Austrumu partnerības stiprināšana

Mēs

- rīkosimies, lai noslēgtu un īstenotu asociācijas nolīgumus, tostarp *DCFTA*;
- veicināsim demokratizāciju;
- veicināsim vīzu režīma atvieglošanas un liberalizācijas procesu;
- stiprināsim nozaru sadarbību, jo īpaši lauku attīstības nozarē;
- informēsim iedzīvotājus par Austrumu partnerības sniegtajām priekšrocībām;
- paplašināsim darbu ar pilsonisko sabiedrību un sociālajiem partneriem.

Austrumu partnerības (AP) izveide ir stiprinājusi savstarpējās attiecības ar Austrumeiropas un Dienvidkaukāza partnervalstīm. Tā ir palīdzējusi uzsākt un stiprināt sarežģīto pārmaiņu procesu. Iepriekšējā desmitgadē šis reģions ir pieredzējis vispārēju progresu virzībā uz demokrātiju — arī režīma maiņas situācijas. Taču reģionam joprojām ir jāpārvar lielas ekonomiskās grūtības — tas ir nabadzīgs, starp atsevišķām tā valstīm pastāv ievērojamas atšķirības, un tas jutīgi reaģē uz ārējiem faktoriem un ietekmēm.

Lielākā daļa Austrumu partnerības valstu piešķir lielu nozīmi Eiropas identitātei, un ciešāku attiecību izveide ar ES gūst lielu sabiedrības atbalstu. Vērtības, uz kurām balstās Eiropas Savienība – brīvība, demokrātija, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana un tiesiskums – ir liktas arī Austrumu partnerības piedāvātā politiskās apvienošanās un ekonomiskās integrācijas

procesa pamatā. Tās ir tās pašas vērtības, kuras saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 49. pantu ir jāievēro jebkurai Eiropas valstij, kura vēlas pieteikties dalībai ES.

Līmeņi, kādos partnervalstis ir īstenojušas Austrumu partnerības galvenos elementus (piemēram, demokrātijas, cilvēktiesību un tiesiskuma vispārējo vērtību ievērošana; reformu nepārtraukta īstenošana; pastiprināta pievēršanās ieilgušu konfliktu risināšanai) ir ļoti atšķirīgi. Kamēr vienas valstis nepārprotami tiecas izmantot visu savu potenciālu, citas ir panākušas progresu tikai atsevišķās jomās. ES nodrošinās to, lai lielāko labumu no Austrumu partnerības gūtu tās partnervalstis, kuras ir panākušas ievērojamāko progresu un ir uzticīgas Austrumu partnerības pamatā esošajām demokrātiskajām reformām. Tajā pašā laikā Austrumu partnerības instrumenti ir labāk jāpielāgo situācijām atsevišķās valstīs, ņemot vērā īstenošanas pirmajā posmā gūto pieredzi, proti, jo īpaši ir jānosaka, ar kādiem līdzekļiem būtu iespējams aizpildīt tālejošu un sarežģītu asociācijas nolīgumu apspriešanai nepieciešamo ilgo laikposmu.

Asociācijas nolīgumi (AN), kuros pārsvarā ir iekļauti arī *DCFTA*, piedāvā katrai Austrumu partnerības valstij iespēju pašai izvēlēties vērienu, ar kādu tā vēlas turpināt integrāciju un reformu virzīšanu. Partnervalstis, kuras ir gatavas ilgtspējīgai darbībai, ar ES atbalstu var izmantot šo nolīgumu tiesību aktu un iestāžu konverģēšanai. Nolīgumos ir paredzēta pieskaņošanās ES tiesību aktiem, normām un standartiem, pakāpeniski panākot ekonomisko iekļaušanu iekšējā tirgū.

Sarunas par asociācijas nolīgumiem jau ir uzsāktas ar piecām partnervalstīm, tādējādi nodrošinot stingru politisko pamatu attiecību attīstībai. Saistībā ar AN ir sākta *DCFTA* apspriešana ar Ukrainu, un, tiklīdz būs izpildīti attiecīgie nosacījumi, sāksies sarunas ar citiem partneriem. Neraugoties uz to, ka Austrumu partnerības valstis ir nosacīti nelielas un tādēļ tirdzniecības apjomi starp šīm valstīm un ES ir ierobežoti, ES piešķir *DCFTA* augstu prioritāti kā efektīviem instrumentiem politisko un ekonomisko saikņu nostiprināšanai starp ES un tās austrumu kaimiņvalstīm. Lai palīdzētu partnervalstīm attīstīt padziļinātām reformām nepieciešamās administratīvās spējas, Austrumu partnerība paredz arī vispusīgas iestāžu darba uzlabošanas programmas (*CIB*). Jaunākais ES papildu instruments ir reģionālās attīstības izmēģinājuma programmas, kas sniedz atbalstu partnervalstīm ekonomiskās, sociālās un reģionālās nevienlīdzības pārvarēšanā. Izmantojot šīs programmas, partnervalstis varēs izveidot atbilstīgas struktūras un pasākumus reģionālo problēmu risināšanai.

Dažas Austrumu partnerības valstis piešķir lielu nozīmi Eiropas identitātei, un ciešāku attiecību izveide ar ES gūst lielu sabiedrības atbalstu. Vērtības, uz kurām balstās Eiropas Savienība — brīvība, demokrātija, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana un tiesiskums — ir arī Austrumu partnerības piedāvātā politiskās apvienošanās un ekonomiskās integrācijas procesa pamatā. Tās ir tās pašas vērtības, kuras ir iekļautas Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā un uz kurām balstās 8. un 49. pants.

Personīgie kontakti ir partnerības nozīmīga daļa. ES joprojām palīdzēs Ukrainai un Moldovai to centienos īstenot **vīzu režīma liberalizācijas** rīcības plānus. Šie plāni varētu kļūt par paraugu citām Austrumu partnerības valstīm. Tajā pašā laikā Austrumu partnerības valstīm vajadzētu pilnā mērā izmantot iespējas, ko sniedz vīzu režīma atvieglošana.

Austrumu partnervalstis jau ir guvušas labumu no piecām **galvenajām iniciatīvām**[13] tādās jomās kā robežu pārvaldība, MVU attīstība, sadarbība enerģētikas jomā, civilā aizsardzība un vides pārvaldība. Tagad šīs programmas tiks pielāgotas, lai uzlabotu atbalstu divpusējās partnerības mērķiem. Piemēram, ar integrētās robežu pārvaldības iniciatīvu saistītais darbs arvien vairāk tiek vērsts uz atbalsta sniegšanu partnervalstīm vīzu režīma atvieglošanas un liberalizācijas nosacījumu izpildē. Ir svarīgi palielināt Austrumu partnerības divpusējo un daudzpusējo pasākumu uzskatāmību, lai parādītu plašai sabiedrībai priekšrocības, ko sniedz šie pasākumi. Lai veicinātu reģionālās solidaritātes palielināšanu, ES vajadzētu sniegt plašāku atbalstu reģionu vietējai sadarbībai, kura ir vērsta uz atsevišķām jomām un kurā ir iesaistīts mazāks skaits partneru. Daudzpusējais satvars ir jāizmanto stratēģiskāk, lai veicinātu divpusējas attiecības starp mūsu partnervalstīm, tostarp arī konfliktu atrisināšanas jomā.

Saskaņā ar atjaunotās EKP mērķi pievērst galveno uzmanību saiknēm starp sabiedrībām, ES veicinās aktīvāku sadarbību ar ieinteresētajiem dalībniekiem, tostarp ar parlamentiem Eiropas Parlamenta dibinātās *Euronest* parlamentārās asamblejas ietvaros, reģionu pārstāvjiem sadarbībā ar Reģionu komiteju, uzņēmumu vadītājiem saistībā ar Austrumu partnerības Uzņēmējdarbības forumu, pilsonisko sabiedrību un sociālajiem partneriem, kas veido Austrumu partnerības Pilsoniskās sabiedrības forumu un tā nacionālās platformas.

Sadarbība Austrumu partnerības ietvaros turpināsies ar politisku dialogu tādās jomās kā

- izglītība, jaunatne un kultūra: līdzdalības palielināšana tādās programmās kā *Erasmus Mundus*, *Tempus*, Jaunatne darbībā un *eTwinning*; ES jaunu nākotnes programmu, piemēram, Mūžizglītības programmas, atvēršana Austrumu partnerības valstīm; Īpašo pasākumu kultūras programmas 2009. un 2010. gadam un Austrumu partnerības Kultūras programmas turpinājums;

- transports: ES un tās austrumu partnervalstu infrastruktūras tīklu savienošana;

- enerģētika, vide, klimata pārmaiņas: pastiprināts dialogs pēc Austrumeiropas energoefektivitātes un vides partnerības (E5P) izveides un Ukrainas un Moldovas pievienošanās Eiropas Enerģētikas kopienas līgumam, lai nostiprinātu sadarbību energoapgādes drošības jomā;

- zināšanu apmaiņas, pētniecības un informācijas sabiedrība: reģiona pētniecības un izglītības kopienu pilnīga iekļaušana elektroniskajā infrastruktūrā (piemēram, *GÉANT* Eiropas pētniecības tīklā un Eiropas Tīklu infrastruktūrā tīklu veidošanai un datorizācijai);

- muitas un tiesībaizsardzības jautājumi, pamatojoties uz stratēģiskajām sistēmām muitas sadarbībai ar Ukrainu, Moldovu un Baltkrieviju un arī uz sadarbību kontrabandas apkarošanas jomā;

- lauku attīstības pasākumi (saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību programmu lauksaimniecībai un lauku attīstībai);

- nodarbinātības un sociālā politika;

---

[13] Tās ir: integrētā robežu pārvaldība; mazie un vidējie uzņēmumi; reģionālie elektrības tirgi, energoefektivitāte un atjaunojamie enerģijas avoti; gatavība un reakcija uz dabas un cilvēku izraisītām katastrofām; vides pārvaldība.

- tiesiskums, brīvība un drošība, pamatojoties uz Austrumu partnerības tieslietu un iekšlietu rīcības plānu, kas tiks iesniegts šogad vēlāk un saskaņā ar Stokholmas programmu[14], kā arī ar mobilitātes partnerību;

- kopīgā drošības un aizsardzības politika (KDAP).

ES dalībvalstis, trešās valstis un starptautiskās finanšu iestādes ir izrādījušas interesi par Austrumu partnerības mērķu veicināšanu un stratēģiski nozīmīgu projektu atbalstīšanu. Tiek piesaistīti papildu līdzekļi no kaimiņattiecību ieguldījumu mehānisma, divpusējiem partneriem un starptautiskām finanšu iestādēm, jo īpaši no EIB, ERAB un Pasaules Bankas. Šādai sadarbībai ir jābūt dinamiskai, pamatojoties uz MVU mehānisma, EIB austrumu partneru mehānisma un tās Austrumu partnerības Tehniskās palīdzības ieguldījumu fonda izveidi, kurā ES un dalībvalstis ir aicinātas iesaistīties ar ieguldījumiem.

Austrumu partnerības informācijas un koordinācijas grupa apvieno starptautiskās finanšu iestādes un trešās valstis, kuras ir ieinteresētas līdzekļu devēju koordinēšanā un, plašākā nozīmē, Austrumu partnerības attīstībā, starp tām ir arī Kanāda, Japāna, Norvēģija, Krievija, Šveice, Turcija un ASV. Šī neformālā sadarbība tiks pastiprināta atbilstīgi Austrumu partnerības valstu interesēm.

Austrumu partnerības **otrā augstākā līmeņa sanāksme** notiks 2011. gada septembrī Varšavā. Pēc tam Eiropas Komisija un Augstā pārstāve nāks klajā ar ceļvedi Austrumu partnerības turpmākās īstenošanas vadīšanai, pamatojoties uz šīs augstākā līmeņa sanāksmes rezultātiem.

3.2. Partnerattiecību veidošana demokrātijai un kopīgam uzplaukumam ar Vidusjūras dienvidu reģionu

Mēs

- uzsāksim tādas pašas vispusīgas iestāžu darba uzlabošanas programmas, kādas ir īstenotas mūsu austrumu partnervalstīs;

- sāksim dialogu par migrāciju, mobilitāti un drošību ar Tunisiju, Maroku un Ēģipti (kā pirmo pasākumu virzībā uz mobilitātes partnerību);

- nostiprināsim Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu rūpniecisko sadarbību;

- uzsāksim eksperimentālās programmas lauksaimniecības un lauku attīstībai;

- vērsīsim Savienības Vidusjūrai darbību uz konkrētiem projektiem, kas dos skaidri saskatāmu labumu Vidusjūras reģiona valstu iedzīvotājiem;

- veicināsim reģionu sadarbību;

- pastiprināsim dialogu par nodarbinātības un sociālo politiku.

EKP uzdevums ir vērienīgi reaģēt uz ievērojamajām pārmaiņām, kuras pašlaik norisinās Vidusjūras dienvidu reģionā. 8. martā izdotajā Kopīgajā paziņojumā "*Partnerattiecības*

[14] Stokholmas programmas īstenošanas rīcības plāns, COM(2010) 171: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0171:FIN:EN:PDF.

demokrātijai un kopīgam uzplaukumam ar Vidusjūras dienvidu reģionu"[15] ir norādīti pirmie elementi ES jauno partnerattiecību piedāvājumā tām partnervalstīm, kuras ir iesaistījušās demokrātijas veidošanā un plašu reformu īstenošanā. Šajā ziņojumā ir no jauna iekļauti trīs galvenie virzieni, kuros ES ir nodomājusi turpināt attiecību attīstīšanu ar Vidusjūras reģiona partnervalstīm: demokrātiska pārveide un iestāžu izveide, spēcīgāka partnerība ar cilvēkiem un ilgtspējīga un iekļaujoša ekonomiskā attīstība. Ar šo dažādo politiku un instrumentu palīdzību partnerība būs vispusīga un plaša, taču tā kļūs arī diferencētāka atbilstīgi konkrētām vajadzībām un katra partnera ambīciju mērogam. ES jau ir iesaistījusies attiecību nostiprināšanas procesā ar daudzām partnervalstīm, jo īpaši piešķirot tām "īpašu statusu"[16].

No tām partnervalstīm, kuras vēlas izveidot partnerattiecības demokrātijai un kopīgam uzplaukumam ar ES, tiek sagaidīts progress 1.1. sadaļā norādīto galveno elementu jomā. Ilgtermiņa redzējums mūsu visprogresīvākajām Vidusjūras reģiona partnervalstīm ir cieša politiskā savienība ar ES un ekonomiskā integrācija iekšējā tirgū. Partnervalstīm, kuras gūs panākumus reformu īstenošanā, īstermiņā būs pieejamas turpmāk minētās iespējas.

Lai atbalstītu demokrātisko pārveidi, tiks izstrādātas **vispusīgas iestāžu darba uzlabošanas programmas**, kas līdzināsies austrumu kaimiņvalstīs īstenotajām programmām: tās sniegs ievērojamu profesionālo un finansiālo atbalstu svarīgāko administratīvo organizāciju (muitas, izpildiestāžu, tiesu iestāžu) darba uzlabošanai un būs galvenokārt paredzētas tām iestādēm, kuras ir visvairāk vajadzīgas demokratizācijas uzturēšanai.

Lai veidotu **ciešāku partnerību ar cilvēkiem**, Komisija sāks dialogu par migrāciju, mobilitāti un drošību, piemēram, ar Tunisiju, Maroku un Ēģipti (kā pirmo pasākumu virzībā uz mobilitātes partnerību). Šie priekšlikumi ir sīkāk izklāstīti Paziņojumā par migrāciju, mobilitāti un drošību dienvidu kaimiņvalstīs[17]. Lai uzlabotu jaunatnei sniegto atbalstu, tiks paplašināta skolu sadarbība (*eTwinning*), studentu un akadēmiskā personāla mobilitāte saistībā ar universitāšu partnerību (*Erasmus Mundus*), strukturēta sadarbība universitāšu modernizācijai (*Tempus*) un jauniešu mobilitāte (Jaunatne darbībā). Arī kultūras jomā var tikt veicinātas jaunas iniciatīvas.

Lai izveidotu **ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomisko attīstību**, ES īstermiņā pastiprinās centienus uzlabot esošo asociācijas nolīgumu tirdzniecības noteikumus, pabeidzot pašlaik notiekošās sarunas par lauksaimniecību, pakalpojumiem un sabiedrību tiesībām. Atsevišķām dienvidu kaimiņvalstīm tiks dota arī iespēja iesaistīties sarunu sagatavošanā par nākamajām *DCFTA*. Lai papildinātu ar tirgus atvēršanu saistītos strukturālos noregulējumus un veicinātu iekļaujošu izaugsmi, Komisija finansēs izmēģinājuma programmas lauksaimniecības un lauku attīstībai un, pamatojoties uz Austrumu partnerības pieredzi, reģionālās attīstības izmēģinājuma programmas.

Komisija atbalstīs Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu rūpniecisko sadarbību, turpinot Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu Uzņēmumu hartas īstenošanu un pielāgojot šo hartu MVU vajadzībām saskaņā ar ES Mazās uzņēmējdarbības aktu, īstenojot labas prakses

---

15 COM(2011) 200.

16 Pamatojoties uz EKP rīcības plāna labu īstenošanu, īpašais statuss 2008. gadā tika piešķirts Marokai un 2010. gadā — Jordānijai. To varētu piešķirt arī citām EKP dienvidu valstīm, kuras būs panākušas progresu reformu ceļā. Atkarībā no valsts šis statuss var būt saistīts ar sadarbības nostiprināšanu politikas un drošības jomā, tirdzniecības koncesijām, lielāku integrāciju ES iekšējā tirgū un papildu finansiālo atbalstu reformām. Tā pamatā ir jauns un vispusīgs rīcības plāns.

17 COM(2011) 292/3.

apmaiņu un atverot darbības un tīklus prioritārajās nozarēs (tekstils, tūrisms, izejvielas). Komisija pastiprinās dialogu par nodarbinātības un sociālo politiku un ar Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu Sociālā dialoga foruma palīdzību atbalstīs efektīvu sociālo dialogu. Reģionu regulatīvā sadarbība varētu atvieglot tirdzniecības apmaiņu un uzlabot ieguldījumu klimatu. Ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomisko izaugsmi veicinās arī efektīva, droša, aizsargāta un ilgtspējīga vairākveidu Vidusjūras reģiona transporta tīkla izveide. Komisija jau strādā ar EIB un Starptautisko Jūrniecības organizāciju, lai noskaidrotu, kādi izmēģinājuma pasākumi ir nepieciešami sadarbības uzlabošanai starp jūrniecības nozarēm Vidusjūras reģiona valstīs.

Savienībai Vidusjūrai (*UfM*), kura papildina divpusējās attiecības starp ES un partnervalstīm, būtu jāpalielina potenciāls, organizējot efektīvu un uz rezultātu vērstu reģionālo sadarbību. Tā joprojām nodrošina Vidusjūras reģiona valstu sadarbības iekļaujošo raksturu, iesaistot tādus dalībniekus kā Turcija un Rietumbalkānu valstis. Augstā pārstāve un Komisija ir gatavas uzņemties nozīmīgāku lomu Savienībā Vidusjūrai saskaņā ar Lisabonas līgumu. Savienības Vidusjūrai atdzīvināšanai ir vajadzīga pāreja uz pragmatiskāku un uz projektiem pamatotu pieeju. Savienības Vidusjūrai sekretariātam ir jādarbojas kā katalizatoram, lai apvienotu valstis, EIB, starptautiskās finanšu iestādes un privāto sektoru konkrētos, stratēģiski svarīgos ekonomiskos projektos un radītu darbvietas, inovāciju un izaugsmi visā reģionā. Partnervalstis varētu piedalīties šajos projektos pēc "mainīgās ģeometrijas" principa atkarībā no savām vajadzībām un interesēm. Konkrētiem infrastruktūru projektiem nepieciešamo līdzfinansējumu no ES budžeta varētu nodrošināt, izmantojot kaimiņattiecību ieguldījumu instrumentu. Pašreizējā ekonomiskajā un politiskajā situācijā joprojām ir aktuāli Parīzes augstākā līmeņa sanāksmē noteiktie galvenie projekti, jo īpaši saules enerģijas izmantošanas plāns Vidusjūras reģionā, Vidusjūras attīrīšana vai jūras un sauszemes transporta maģistrāļu attīstība, Vidusjūras reģiona uzņēmējdarbības attīstības iniciatīva. Lai atbalstītu ilgtspējīgu attīstību, lielāka prioritāte ir jāpiešķir esošo reģionālo nolīgumu, tostarp Barselonas Konvencijas par Vidusjūras reģiona jūras vides un piekrastes aizsardzību, īstenošanai.

Visbeidzot, **reģionu sadarbība**, kurā ir iesaistīts mazāks skaits kaimiņvalstu un kura ir paredzēta konkrētu jautājumu risināšanai, var dot labumu un palielināt solidaritāti. Reģionu sadarbību Magribā varētu veicināt, piemēram, atbalstot ciešāku fizisku sakaru veidošanu. Tuvākajā laikā ES nāks klājā ar konkrētiem priekšlikumiem, tostarp arī par atbalstu iespējamajai robežu atvēršanai reģionā.

4. VIENKĀRŠOTS UN SASKAŅOTS POLITIKAS UN PROGRAMMAS SATVARS

4.1. Ar stingrākas politiskās vadības palīdzību skaidrāk noteiktas prioritātes

Mēs

- koncentrēsim EKP rīcības plānus un ES palīdzību uz mazāku skaitu prioritāšu, kuru pamatā būs precīzāki kritēriji.

Iepriekšējos gados ir nostiprinājušās divpusējās attiecības starp ES un katru tās kaimiņvalsti. Ciešs un intensīvs dialogs ir attīstījies ne tikai attiecībā uz vispārējiem politiskiem jautājumiem, bet arī visās mūsu sadarbības specifiskajās jomās. Šīs ļoti tuvās attiecības un augstāks apņēmības līmenis prasa daudz spēcīgāku politisko dialogu un sadarbību. Lisabonas līgums nodrošina Eiropas Savienībai līdzekļus saskaņotas un konsekventas politikas un

programmu īstenošanai, apvienojot ES ārpolitikas un palīdzības politikas virzienus, kurus iepriekš vadīja dažādas iestādes.

Partnervalstis un dalībvalstis ir vienisprātis par to, ka nozīmīgākas asociācijas padomes dotu iespēju padziļināt diskusiju politiskajā līmenī. Taču politiskais dialogs ir jāsaīsina līdz ikgadējai diskusijai Asociācijas padomē: ja apstākļi to prasa, ir jāparedz biežākas un vairāk uz *ad hoc* vērstas iespējas. Nepārtrauktāks un ciešāks politiskais dialogs ir vissvarīgākais nosacījums mūsu kopīgo problēmu risināšanai nepieciešamās paļāvības un uzticības izveidei. Turklāt Komisija ir nodomājusi pastiprināt dialogu par nozaru politiku (piemēram, par enerģētiku, izglītību, jaunatni, migrāciju un transportu) ar attiecīgajām partnervalstu ministrijām.

Lai gan **EKP rīcības plāni** joprojām ir mūsu vispārējās sadarbības satvars, ES ieteiks partnervalstīm pievērsties ierobežotam skaitam īstermiņa un vidēja termiņa prioritāšu, nosakot precīzākus kritērijus un skaidrāku darbību secību. Šīm prioritātēm ES pieskaņos savas finanšu palīdzības prioritātes. Prioritāšu saraksts noteiks politisko tempu un palīdzēs gan ES, gan katrai kaimiņvalstij panākt būtiskus rezultātus savstarpēji pieņemtā termiņā. Tas dos arī iespēju labāk sasaistīt politiskos mērķus ar palīdzības plānošanu. Pamatojoties uz to, ir iespējams vienkāršot plānošanas dokumentus un pievērsties rīcības plāna to prioritāšu noteikšanai, kam ir vajadzīga īpaša ES palīdzība.

Veidojot jaunā Eiropas kaimiņattiecību instrumenta (EKI) regulas projektu saistībā ar nākamo daudzgadu finanšu shēmu, būs jācenšas vēl vairāk vienkāršot finanšu palīdzības nosacījumus, lai īstenotu praksē nepieciešamību sniegt elastīgāku un mērķtiecīgāku finansiālo palīdzību.

Vienlaikus ES turpinās sniegt ikgadējos progresa ziņojumus atbilstīgi rīcības plāniem. Šajos ziņojumos tiks pievērsta lielāka uzmanība demokrātijai, un laika gaitā tiks izveidota ciešāka saikne starp šajos ziņojumos novērtētajiem rezultātiem, palīdzību un finansiālo atbalstu.

4.2. Finansējums

Mēs

- pārorientēsim uz jauniem mērķiem EKPI un citos attiecīgajos ārpolitikas instrumentos paredzētos un ieplānotos līdzekļus, ņemot vērā jauno pieeju;
- līdz 2013. gadam nodrošināsim vairāk nekā EUR 1 miljardu papildu līdzekļus mūsu kaimiņvalstu neatliekamāko vajadzību finansēšanai;
- mobilizēsim budžeta papildu līdzekļus no dažādiem avotiem;
- rīkosimies ātri, iesniedzot budžeta iestādei svarīgus budžeta priekšlikumus (pārvietojumi 2011. gadā, grozījumu vēstule 2012. gadā, pārplānošana 2013. gadā).

Jaunās pieejas īstenošanai kaimiņattiecību politikai, kuras pamatā būs savstarpēja atbildība un kopīga apņemšanās ievērot cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma universālās vērtības, **līdz 2013. gadam** būs vajadzīgi **gandrīz EUR 1242 miljoni papildu līdzekļu**. Šie līdzekļi papildinās EUR 5700 miljonus, kas 2011.–2013. gadam ir piešķirti saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumentu. Ja izveidosies jaunas ārkārtas situācijas, ES budžeta tematiskajos instrumentos un krīzes pārvarēšanas mehānismos reģionam paredzēto pasākumu finansējums dos jaunus līdzekļus. Tiks sniegts finansiāls atbalsts partnerības veicināšanai ar visa reģiona iedzīvotājiem, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei, partnervalstu

demokrātiskās pārveides rezultātā radušos vajadzību segšanai, Tūkstošgades attīstības mērķu izpildes sekmēšanai un šī pārskata ierosināto jauno iniciatīvu finansēšanai īpaši tādās jomās kā partnerība ar sabiedrībām un lauku un reģionālā attīstība (*skatīt 3.1. un 3.2. sadaļu*). Finansiālajā atbalstā ir iekļauta summa gandrīz EUR 250 miljonu apmērā, ko iegūs no atkal ieplūdušajiem līdzekļiem no senākām aizdevumu un riska kapitāla operācijām un kas būs pieejami Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu ieguldījumu un partnerības instrumentam izaugsmes un nodarbinātības veicināšanai, finansējot jaunas darbības un atbalstot MVU ilgtermiņa finansējuma vajadzības. Šajā nolūkā Padomei vajadzētu pieņemt Komisijas priekšlikumu grozīt EKPI regulas 23. pantu.

Šos papildu līdzekļus piešķirs ar pārvietojumiem no 2007.–2013. gada daudzgadu finanšu shēmas 4. pozīcijas un ar elastības instrumentu, pēc vajadzības izmantojot 2012. gada izdevumu maksimālā apjoma neizvietoto rezervi. Komisija drīzumā iesniegs grozījumu vēstuli 2012. gada budžeta projektam.

Pašlaik Komisija apsver, kā vislabāk iekļaut lēmumos par budžeta atbalsta pasākumiem vispārējo stāvokli valstī attiecībā uz demokrātiju, atbildību, tiesiskumu un labu finanšu pārvaldību, un Komisija norādīs savu pieeju gaidāmajā paziņojumā par budžeta atbalstu. Tam vajadzētu nodrošināt arī nepieciešamo elastību, lai pielāgotu atbalsta apmēru un veidu katras partnervalsts reformu rezultātiem.

4.3. EIB un ERAB iesaistīšana

Mēs

- garantēsim papildu aizdevumu saņemšanas iespējas no EIB un ERAB, arī paplašinot ERAB mandātu attiecībā uz atsevišķām dienvidu partnervalstīm.

Lai atbalstītu lielus infrastruktūru projektus, kas var palīdzēt savienot ES ar tās kaimiņvalstīm, paātrinātu attīstību un risinātu svarīgākās problēmas enerģētikas, vides un transporta jomā, ir svarīgi nodrošināt to, lai Eiropas Investīciju bankas un citu reģionālās attīstības banku, tostarp Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas, rīcībā būtu pietiekami daudz finanšu resursu. Komisija atbalsta EIB ārējās darbības mandāta paplašināšanu attiecībā gan uz austrumu, gan dienvidu kaimiņvalstīm un arī ERAB mandāta paplašināšanu attiecībā uz atsevišķām Vidusjūras dienvidu reģiona valstīm. EIB un ERAB spēj kopīgi īstenot ES politikas mērķus, iespējami izmantojot savas relatīvās priekšrocības. ERAB darbībām Vidusjūras dienvidu reģiona valstīs vajadzētu atbalstīt ES politikas mērķus, un šīs darbības nedrīkstētu izraisīt no pasākumiem ES austrumu kaimiņvalstīs iegūto līdzekļu aizplūšanu.

EIB pārskatītā ārējās darbības mandāta pieņemšana sekmētu ES garantēto EIB aizdevumu palielināšanu visās ES kaimiņvalstīs. Konkrēti, ja Padome apstiprinās Eiropas Parlamenta ierosināto papildu aizdevuma finansējumu EUR 1 miljarda apmērā, tad no 2011. līdz 2013. gadam EIB varētu izsniegt Vidusjūras reģiona valstīm gandrīz EUR 6 miljardus. Tiks iegūti budžeta garantiju nodrošināšanai nepieciešamie līdzekļi gandrīz EUR 90 miljonu apmērā, lai pieskaņotos EIB aizdevumu palielināšanai Vidusjūras reģionā.

4.4. Plānošana līdz 2013. gadam un turpmākajam laikam

Mēs

- veicināsim elastīgāku un vienkāršāku palīdzības sniegšanu saskaņā ar programmu,

kas pēc 2013. gada sekos pašreizējai EKPI;

- pastiprināsim centienus izveidot koordināciju starp ES, tās dalībvalstīm un citām galvenajām starptautiskajām finanšu iestādēm un divpusējiem līdzekļu devējiem.

Savos 2010. gada jūlija secinājumos par EKP Komisija atzina, ka "paralēli tirgus atvēršanai, ekonomikas integrācijai un regulatīvajai konverģencei, kā arī divpusēju attiecību stiprināšanas procesam vajadzīgs finanšu atbalsts, tehniskā palīdzība un spēju veidošana", un norādīja, ka tā "atgriezīsies pie jautājuma par finansiālo atbalstu saistībā ar diskusijām par nākamo daudzgadu finanšu shēmu". Priekšlikumos par ES daudzgadu finanšu shēmu laikposmam pēc 2013. gada[18] Komisija atspoguļos atjaunotās EKP redzējumu un vidēja termiņa mērķus. Finansējuma galvenais avots, jaunais Eiropas kaimiņattiecību instruments (EKI), nodrošinās lielāko daļu no finansiālā atbalsta partnervalstīm, jo īpaši ar divpusēju, reģionālu un pārrobežu programmu palīdzību. Tā finansējuma līmenim vajadzēs atspoguļot pārskatītās EKP mērķus. Tai vajadzētu būt arvien vairāk vērstai uz politiku un veicināt lielāku diferenciāciju, lielāku elastību, stingrāku nosacītību un stimulus tām partnervalstīm, kuras ir sasniegušas vislabākos rezultātus, tādējādi atspoguļojot katras partnerības vērienu (piemēram, *DCFTA* sarunas). ES palīdzību varētu arī īstenot, pakāpeniski nododot to partnervalstīm ar noteikumu, ka tiek ievēroti Eiropas Savienības finanšu noteikumi un aizsargātas ES finanšu intereses.

Lai iespējami palielinātu ārējo atbalstu saistībā ar EKP pieņemtajai reformu darba kārtībai, ES pastiprināti centīsies koordinēt savu palīdzību ar ES dalībvalstīm, citiem divpusējiem līdzekļu devējiem, EIB, ERAB un starptautiskajām finanšu iestādēm. Tas var notikt kopīga plānošanas, kopīgu sadarbības iniciatīvu un projektu un programmu līdzfinansējuma veidā. Lai uzlabotu ES palīdzību un koordināciju, Eiropas Ārējās darbības dienests un Komisijas dienesti apsvērs iespēju uzsākt kopīgas plānošanas izmēģinājuma pasākumus ar ieinteresētājām dalībvalstīm tajās dienvidu kaimiņvalstīs, kurās norisinās demokrātiska pāreja.

SECINĀJUMI

Mūsu kaimiņvalstis piedāvā lieliskas savstarpēji izdevīgas integrācijas un sadarbības iespējas, piemēram, daudzus un labi izglītotus strādājošos iedzīvotājus, lielus tirgus, kuri vēl ir jāattīsta, un abpusēji izdevīgus enerģētiskās drošības risinājumus. Sadarbība ar mūsu kaimiņvalstīm ir vienīgais līdzeklis cīņā pret tām problēmām un apdraudējumiem, kas neatzīst robežas, tādiem kā terorisms, nelegālā migrācija, mūsu kopīgo jūru un upju piesārņojums. Tā dos mums iespēju pievērsties nestabilitātes un konfliktu avotiem reģionā.

Iepriekšējā desmitgadē vairākas austrumu un dienvidu kaimiņvalstis ir uzsākušas vērienīgu pārmaiņu ceļu. Tām ir vajadzīgs atbalsts šo procesu konsolidēšanā. Citas kaimiņvalstis ir pievienojušās šim procesam pavisam nesen. Arī tām ir nepieciešama steidzama palīdzība, un tās var sekmīgi izmantot citu partnervalstu pieredzi. ES interesēs ir atbalstīt šos pārveides procesus, strādājot kopā ar mūsu kaimiņvalstīm, lai cieši nostiprinātu šo valstu politiskajā un ekonomiskajā struktūrā tādas svarīgas vērtības un principus kā cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums, tirgus ekonomika un iekļaujoša, ilgtspējīga attīstība.

Komisijas izklāstītā jaunā pieeja Eiropas kaimiņattiecību politikai ir solis šajā virzienā. Komisija un Augstā pārstāve aicina Padomi un Eiropas Parlamentu apstiprināt gan šīs pieejas

[18] Komisija iesniegs priekšlikumus vēlāk šajā gadā.

vispārējo koncepciju, gan atsevišķus tajā izvirzītos priekšlikumus. Tagad mēs esam iecerējuši turpināt apspriešanu ar kaimiņvalstīm par labāko veidu šīs pieejas individuālai piemērošanai katrai partnerībai.

Problēmu ir daudz, un to pilnīgai atrisināšanai var būt vajadzīgs zināms laiks. Mūsu kopīgais mērķis ir demokrātisks, plaukstošs un stabils reģions, kurā vairāk nekā 800 miljoni cilvēku var dzīvot, strādāt un veidot savas valsts nākotni drošā pārliecībā par to, ka viņu brīvība, cieņa un tiesības tiks ievērotas.

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1 Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Komisijas un Augstās pārstāves kopīgais paziņojums par ārpolitiku un drošības politiku: "Jauna reakcija uz pārmaiņām kaimiņvalstīs"

1.2. Attiecīgās politikas jomas *ABM*/*ABB* struktūrā[19]

Ārējās attiecības

1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību**[20]

X Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **esošas darbības pagarināšanu**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **darbību, kas pārveidota jaunā darbībā**

1.4. Mērķi

1.4.1. Komisijas daudzgadu stratēģiskie mērķi, kurus plānots sasniegt ar priekšlikumu/iniciatīvu

Eiropa pasaulē: palielināt mūsu ietekmi globālā mērogā

1.4.2. Konkrētie mērķi un attiecīgās ABM/ABB *darbības*

Attiecīgās *ABM*/*ABB* darbības

19.08 Eiropas kaimiņattiecību politika un attiecības ar Krieviju

Konkrētie mērķi, kas ir saistīti ar *ABM* darbību

1. Apstākļu veicināšana ciešai sadarbībai starp ES un tās kaimiņvalstīm un reģionālai un daudzpusējai integrācijai.

2. Atbalsts ekonomiskajām un nozaru reformām ES kaimiņvalstīs un turpmākās integrācijas veicināšana ar ES un starp pašām kaimiņvalstīm.

---

19 *ABM*: pārvaldība pēc darbības jomām; *ABB*: budžeta līdzekļu sadale pēc darbības jomām.

20 Kā norādīts Finanšu regulas 49. panta 6. punkta a) vai b) apakšpunktā.

3. Demokrātijas, cilvēktiesību un tiesiskuma atbalstīšana un konfliktu atrisināšanas veicināšana ES kaimiņvalstīs.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz finansējuma saņēmējiem/mērķgrupām.

Pagājušajā gadā veiktā Eiropas kaimiņattiecību politikas (EKP) stratēģiskā pārskatīšana atklāja jomas, kurās šo politiku var ievērojami nostiprināt. Revolūcijas un apvērsumi Vidusjūras dienvidu reģiona valstīs un šo valstu iedzīvotāju paustie noteiktie centieni īstenot politiskas un ekonomiskas pārmaiņas piešķir ES atbalstam vēl lielāku nozīmi nekā agrāk un norāda to, kādās jomās ES un partnervalstis var strādāt un tām vajadzētu strādāt labāk. Turklāt ES joprojām ir apņēmusies ilgstoši atbalstīt demokratizācijas un reformu procesus visās kaimiņvalstīs gan austrumos, gan dienvidos.

Paziņojumā "Jauna reakcija uz pārmaiņām kaimiņvalstīs" ir izklāstīti EKP stratēģiskās pārskatīšanas rezultātā radušies priekšlikumi un — kā papildinājums šajā kontekstā — pieeja Austrumeiropai un Dienvidkaukāzam, turpinot īstenot Austrumu partnerību, un Vidusjūras dienvidu reģiona valstīm saistībā ar jaunajām "Partnerattiecībām demokrātijai un kopīgam uzplaukumam". Piedāvājot "Partnerattiecības demokrātijai un kopīgam uzplaukumam", ES īpaši cenšas atbalstīt Ēģiptē un Tunisijā uzsākto demokrātiskās pārveides procesu, un tas var izplatīties arī citās Vidusjūras dienvidu reģiona valstīs.

Pārskatīšanas rezultātā izveidotās jaunās darbības var sagrupēt trīs galvenajos aspektos:

1. aspekts. Demokrātiskā pārveide un iestāžu izveide *(attiecas uz* ABM *3. konkrēto mērķi — norādīts iepriekš)*

Atbalstīt demokrātisko pārveidi un iestāžu izveidi ar ***vispusīgu iestāžu izveides programmu demokrātiskai pārveidei*** *un citām piemērotām darbībām, pievēršoties demokrātiskai sabiedrībai vissvarīgākajām iestādēm un palīdzot īstenot demokrātiskas reformas drošības jomā.*

<u>*Sagaidāmie rezultāti:*</u>

cilvēktiesību un pamatbrīvību lielāka ievērošana;

labāka demokrātiskā pārvaldība;

neatkarīgāka un efektīvāka tiesu sistēma;

zemāks korupcijas līmenis;

labāka demokrātiskā uzraudzība attiecībā uz drošības sektoru;

pastiprināta mobilitāte, kas saistīta ar robežu un migrācijas pārvaldības uzlabošanu;

tiesību aktu lielāka atbilstība ES *acquis*;

2. aspekts. Stiprāku partnerattiecību veidošana ar cilvēkiem *(attiecas uz* ABM *1. konkrēto mērķi — norādīts iepriekš)*

Veidot stiprākas partnerattiecības ar cilvēkiem, paplašinot kontaktus starp studentiem, pētniekiem un jauniešiem.

studentu un akadēmiskā personāla mobilitātes palielināšana universitāšu partnerības (*Erasmus Mundus*) un strukturētas sadarbības universitāšu modernizācijā (*Tempus*) kontekstā;

skolu sadarbība, kas uzsākta, atklājot ES *eTwinning* programmu;

palielināti kontakti starp jauniešiem;

EKP iedzīvotāji (tostarp separātiskajos reģionos) ir labāk informēti par EKP sasniegumiem, iespējām un problēmām.

3. aspekts. Ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme un ekonomikas attīstība (*attiecas uz* ABM *2. konkrēto mērķi — norādīts iepriekš)*

*Veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, atbalstot MVU un novēršot ekonomiskās un sociālās neatbilstības partnervalstī ar "**izmēģinājuma programmu**" palīdzību, kas ir veidotas, pamatojoties uz ES kohēzijas un lauku attīstības politiku.*

iekšējo ekonomisko neatbilstību samazināšana;

augstāks nodarbinātības līmenis;

MVU attīstība;

pastiprināta arodizglītība un apmācība;

uzlabots lauksaimniecības kopienu dzīves līmenis;

lielāka pārtikas drošība;

lielāka integrācija ES iekšējā tirgū, piedaloties ES programmās.

1.4.4. Rezultātu un ietekmes rādītāji

Norādīt priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanas uzraudzībā izmantojamos rādītājus.

Atbilstība cilvēktiesību un demokrātijas standartiem saskaņā ar NVO, ANO un reģionālo organizāciju ziņojumiem.

Atbilstīgi pārraudzītas demokrātiskas un uzticamas vēlēšanas.

Korupcijas līmenis.

eTwinning programmā iekļauto skolu skaits.

Universitāšu studentu un pētnieku skaits, kuri piedalās *Erasmus Mundus* programmā.

Universitāšu strukturētas sadarbības projektu skaits.

Lauksaimniecības kopienu labklājības līmenis.

EKP partnervalstu sekmīgo pieteikumu skaits ES programmās.

Cenas ziņā pieejamas pārtikas ilgtspējīga nodrošināšana EKP valstīs.

Pazemināts ekonomisko un sociālo neatbilstību līmenis.

Pazemināts bezdarba līmenis.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņa vai ilgtermiņa vajadzības

Politiskais redzējums un vidēja termiņa mērķi

EKP pamatā esošais ilgtermiņa **redzējums** ir kaimiņattiecības, kurās katra partnervalsts attīsta saiknes ar ES tādā mērā, kādā to atļauj šo valstu vēlmes, vajadzības un iespējas. Politiski tas ir saistīts ar ciešākas sadarbības piedāvājumu ar ES, kā arī vienotākām iniciatīvām starptautiskos forumos par globāliem vispārējas intereses jautājumiem. Ekonomiski ES ir gatava arī ciešākai ekonomiskai integrācijai, kuras rezultāts ir pakāpeniska ekonomiskā iekļaušanās ES iekšējā tirgū. Tā atbalsta arī iekļaujošas, ilgtspējīgas izaugsmes paātrināšanu mūsu kaimiņvalstīs, tādējādi palīdzot tām kļūt konkurētspējīgākām, radīt pienācīgas darbvietas un sasniegt Tūkstošgades attīstības mērķus. ES vajadzētu mobilizēt visu savu politisko spektru atbilstīgi abpusējām vajadzībām un interesēm un katras valsts saistībām reformu un demokratizācijas jomā.

Mērķis ir pastiprināt kopīgos centienus virzībā uz mūsu — gan Eiropas, gan kaimiņvalstu — iedzīvotāju politisko un ekonomisko labklājību kā vislabāko nodrošinājumu mūsu kopīgajai stabilitātei un uzplaukumam. Šādā redzējumā netrūkst izaicinājumu. Partnervalstīm vajadzīgās reformas ir saistītas ar ievērojamiem izdevumiem un pūlēm, pirms tās varēs baudīt šo reformu sniegtās priekšrocības. ES pusei ir svarīgi, lai netiktu apdraudēta iekšējā tirgus netraucēta darbība, kā arī nodrošināt, lai mobilitāte norisinātos drošā vidē.

Nākamajos četros piecos gados tās partnervalstis, kuras būs spērušas izšķirošus soļus virzībā uz politiskajām un ekonomiskajām reformām, var cerēt uz **asociācijas nolīgumu noslēgšanu Austrumu partnerības ietvaros** (austrumu kaimiņvalstis) vai iekļaušanos **partnerattiecībās demokrātijai un kopīgam uzplaukumam** (dienvidu kaimiņvalstis). To papildinās uzlabota mobilitāte un cilvēku personīgie kontakti (piemēram, ar mobilitātes partnerības iespējamās izveides palīdzību), ekonomiskā integrācija saistībā ar rūpniecisko sadarbību, MVU attīstība, ārvalstu tiešie ieguldījumi un plašākas tirdzniecības attiecības ar ES (piemēram, izveidojot padziļinātas un vispusīgas brīvās tirdzniecības zonas un noslēdzot citus nolīgumus, piemēram, lauksaimniecības, pakalpojumu un uzņēmumu dibināšanas jomā, vai nolīgumus par rūpniecisko izstrādājumu atbilstības novērtēšanu un atzīšanu prioritārajās nozarēs), padziļināta nozaru integrācija (piemēram, integrācija Eiropas enerģijas tirgū un līdzdalība ES programmās

un aģentūrās atbilstīgi katrā programmā dotajām atvērtības iespējām un vispārējām pamatnostādnēm attiecībā uz dalību ES aģentūrās).

Piedāvājot "Partnerattiecības demokrātijai un kopīgam uzplaukumam"[21], ES īpaši cenšas atbalstīt Ēģiptē un Tunisijā uzsākto demokrātiskās pārveides procesu, un tas var pārsviesties arī uz citām Vidusjūras dienvidu reģiona valstīm. Turpinot demokrātiskās pārveides procesa nostiprināšanu, šīm valstīm ir nepieciešamas atbalsts iestāžu reformu īstenošanā un ekonomiskās izaugsmes atjaunošanā. Šo valstu iedzīvotājiem ir arī jāredz, ka ES ir gatava sniegt palīdzību šajā interesantajā, taču sarežģītajā pārveides laikā.

Papildu finansējums

Kaimiņattiecību politikas jaunās, uz savstarpēju atbildību un kopīgu uzticību cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma universālajām vērtībām balstītās pieejas īstenošanai **līdz 2013. gadam** būs vajadzīgi papildu resursi **līdz EUR 1242 miljonu apmērā**. Tas būs saistīts ar šādiem faktoriem:

a) EKPI tiesiskais regulējums ir labs pamats, lai veicinātu pārskatīšanā noteikto jauno sadarbības pasākumu kopumu. Tādēļ Komisija ierosina papildināt EKPI finansējumu (EUR 750,5 miljoni) no dažādiem avotiem, proti: EUR 355 miljoni no citu instrumentu finansējuma pārdales un — 2012. gada daļai — no 2012. gada BP 4. pozīcijas rezerves (EUR 241,5 miljoni), kā arī EUR 154 miljoni no elastības instrumenta. Ierosināto palielinājumu var īstenot bez EKPI regulas oficiālas pārskatīšanas saskaņā ar Iestāžu nolīguma par 2007.–2013. gada finanšu plānu 37. punktu, jo šis palielinājums ir atbilde uz "*jauniem, objektīviem ilgtermiņa apstākļiem [..], ko pamato ar skaidriem un precīziem iemesliem, ņemot vērā programmas īstenošanas rezultātus [..]*". Tā kā 2012. gada BP pašreizējā rezerve ir izveidota, samazinot dažas budžeta pozīcijas attiecībā pret iepriekšējo finanšu plānojumu, ierosināto shēmu varētu uzskatīt arī par "pārvietojumu". Sīkāka informācija tiks paziņota ar grozījumu vēstuli;

b) finansējuma pārvietošana no citiem instrumentiem, tostarp no Eiropas cilvēktiesību un demokrātijas instrumenta (*EIHDR*) (EUR 13,4 miljoni 2011. un 2012. gadam), nevalstisko dalībnieku tematiskās programmas attīstības sadarbības instrumenta ietvaros (EUR 3,8 miljoni 2011. gadā);

c) stabilitātes instrumenta (EUR 40 miljoni)[22] pārvietošana;

d) EUR 90 miljonu atlikšana, lai nodrošinātu vajadzīgās garantijas EIB aizdevuma dienvidu kaimiņvalstīm papildu miljarda piesaistīšanai[23];

e) makrofinansiālās palīdzības instrumenta pārvietošana (EUR 100 miljoni)[24],

---

21 COM(2011) 200, 8.3.2011.

22 Precīza summa, kas jāsaņem no stabilitātes instrumenta, būs atkarīga no atbilstošu projektu noteikšanas. Ja šo projektu vērtība būs zemāka par EUR 40 miljoniem, starpība tiks pārcelta uz EKPI.

23 Ja Padome un Parlaments vienosies par augstākās robežas palielināšanu arī austrumu kaimiņvalstīm saistībā ar EIB ārējās darbības mandāta vidusposma pārskatu, tiks atlikta Garantiju fonda nodrošināšanai vajadzīgā summa. Jāpiebilst, ka saskaņā ar Garantiju fonda regulu (Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 480/2009) vajadzīgā nodrošināšana tiks sniegta vairākus gadus, sākot no 2013. gada.

f) atļaujas piešķiršana EIB atkārtoti izmantot atkal ieplūdušos līdzekļus no vecākām kapitālieguldījumu darbībām MVU (EUR 244 miljoni).

Pēdējā nosacījuma izpildei Komisijai ir nepieciešams pieņemt EKPI regulas 23. panta grozījumus.

Tajā pašā laikā tiek mainīti pašreizējo valstu indikatīvo programmu mērķi, pievēršoties jaunās partnerības galvenajiem mērķiem, un no EKPI finansējuma tiek pārvietoti EUR 150 miljoni, lai atbalstītu jaunās EKP pilsoniskās sabiedrības instrumentu un citus pasākumus spēcīgāku partnerattiecību veidošanai ar sabiedrībām.

Diferenciācija

Kaut gan visas partnervalstis gūs labumu no pasākumiem, kas ir vērsti uz "partnerattiecību ar sabiedrībām" (2. aspekts) nostiprināšanu, ar abiem pārējiem aspektiem saistītais finansējums partnervalstīm tiks piešķirts, pamatojoties uz "vairāk par vairāk" pieeju, kuras pamatā ir savstarpēja atbildība.

ES atbalsta palielinājums būs atkarīgs no sasniegumiem demokrātijas veidošanā un konsolidācijā un tiesiskuma ievērošanā. Jo lielāks un straujāks būs valsts progress iekšējo reformu jomā, jo lielāku ES atbalstu tā saņems. Šis pastiprinātais atbalsts tiks sniegts dažādos veidos, arī kā palielināts finansējums sociālajai un ekonomiskajai attīstībai, plašākas vispusīgas iestāžu darba uzlabošanas programmas, plašāka piekļuve tirgiem, palielināts Eiropas Investīciju bankas (EIB) finansējums, atbalstot ieguldījumus, un lielāki atvieglojumi mobilitātei. Šīs preferenciālās saistības tiks pielāgotas katras valsts vajadzībām un apstākļiem reģionā. Tās apzināsies, ka nozīmīga reforma ir saistīta ar ievērojamiem iepriekšējiem izdevumiem. ES pārskatīs un pat samazinās finansējumu valstīm, kurās nebūs īstenotas reformas.

1.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība

Priekšlikums ir jāizskata vienotā kontekstā ar atjaunoto Eiropas kaimiņattiecību politiku, kas piedāvā partnervalstīm ciešāku politisko sadarbību un padziļinātu ekonomisko integrāciju saskaņā ar Lisabonas līguma 8. pantu. Tās pamatā ir dalīšanās Eiropas integrācijas pieredzē ar mūsu kaimiņvalstīm un šo valstu pakāpeniska iesaistīšana ES politikā. Tā kā ES piedāvājums lielā mērā ir balstīts uz integrāciju ES iekšējā tirgū, ES atrodas labākā pozīcijā šādas palīdzības sniegšanai nekā atsevišķas dalībvalstis.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Saistībā ar līdzšinējo palīdzību kaimiņvalstīm ir veikti pieci valstu novērtējumi un divi reģionu novērtējumi (*MEDA II* un *TACIS*). Tajos iekļautās svarīgākās jomas ir: ekonomiskā attīstība (arī tirdzniecība), sociālā joma (arī veselība un izglītība), privātais sektors, lauksaimniecība (arī pārtikas pietiekamība) un enerģētika (arī kodolenerģija).

---

[24] Precīza summa, kas jāsaņem saistībā ar šo instrumentu, būs atkarīga no to valstu vajadzībām, kurām ir tiesības saņemt makrofinansiālu palīdzību un kuras ir noteiktas saistībā ar ekonomikas stabilizācijas un reformu programmām, kas tiek īstenotas ar SVF atbalstu. Ja makrofinansiālās palīdzības programmu summa būs mazāka par 100 miljoniem, starpību varētu pārcelt uz EKPI.

Novērtējumi apliecināja to, ka, novietojot zem vienas paspārnes (EKPI) divpusējo un reģionālo sadarbību ar valstīm, ar kurām iepriekš darbs norisinājās saskaņā ar divām atsevišķām regulām (*TACIS* un *MEDA*), ir iegūts pozitīvs savstarpējas papildināšanas rezultāts, it sevišķi, ja ir runa par palīdzības sniegšanas mehānismiem reformu atbalstam. Ņemot vērā pozitīvo pieredzi, kas tika gūta saistībā ar *MEDA*[25], kopš EKPI uzsākšanas ir ievērojami palielinājies ar budžeta starpniecību sniegtais atbalsts reformām, un tas ir devis jūtamus rezultātus, veicinājis reformas un palīdzējis pastiprināt politisko dialogu ar partnervalstīm[26]. Tomēr šī pieeja joprojām ir jāuzlabo, iekļaujot tajā pastiprinātu pievēršanos pamatvērtībām un demokrātiskai pārvaldībai. Jācenšas arī arvien ciešāk iesaistīt pilsonisko sabiedrību darbību izstrādē, pārraudzībā un to uzskatāmības palielināšanā.

No otras puses, jaunas "instrumentu lādes" ieviešana, pamatojoties uz paplašināšanas pieredzi (*TAIEX*, *Twinning* un nesenās vispusīgās iestāžu darba uzlabošanas programmas saistībā ar Austrumu partnerību), ir palielinājusi EKPI iespējas īstenot iestāžu izveides projektus un veicināt regulatīvo konverģenci ar ES *acquis*. Pārrobežu sadarbības aspekts sniedza EKPI labāku mehānismu sadarbības veidošanai starp reģioniem, kuriem ir kopīgas robežas.

1.5.4. Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem attiecīgajiem instrumentiem

Kaut gan EKPI ir galvenais instruments, ar kuru tiek vadīta ES finanšu sadarbība ar kaimiņvalstīm, EKP valstis gūst labumu arī no citiem finanšu instrumentiem, risinot konkrētas politiskās problēmas (starptautiskās problēmas, cilvēktiesības, kodoldrošība) vai krīzes situācijas (makrofinansiālā palīdzība, stabilitātes instruments, humānās palīdzības instruments).

Daži no minētajiem instrumentiem nesen tika likti lietā, reaģējot uz vajadzībām, kas bija radušās ES dienvidu kaimiņvalstīs, un tie joprojām tiks lietoti pārejas procesu atbalstam kaimiņu reģionos.

Tunisijā stabilitātes instrumenta ietvaros tika piemērota EUR 2 miljonu pakete, lai atbalstītu: 1) politisko reformu un vēlēšanu procesu un 2) neatkarīgu pilsonisko sabiedrību un plašsaziņas līdzekļus. Tiek plānots arī EUR 2 miljonu papildu atbalsts pilsoniskajai sabiedrībai saistībā ar Eiropas demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu (*EIDHR*) tādās jomās kā vēlēšanu novērošana, ko īsteno valsts pilsoniskā sabiedrība, politisko partiju apmācība, atbalsts vārda brīvībai un demokrātisko vērtību popularizēšanai un cilvēktiesību pārraudzības spēja. Saistībā ar attīstības sadarbības instrumenta tematisko programmu "Nevalstiskās struktūras un vietējās varas iestādes" Tunisijai ir iedalīti EUR 1,2 miljoni. Visbeidzot, *EIDHR* ietvaros tiks finansēta ES vēlēšanu novērošanas misija (nepārsniedzot EUR 4 miljonus).

Saistībā ar Eiropas demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu (*EIDHR*) **Ēģiptei** tiks piešķirti EUR 2,9 miljoni spīdzināšanas apkarošanas un pirmstiesas aizturēšanas apstākļu uzlabošanas pasākumu atbalstam un plašsaziņas līdzekļu brīvības un ticības brīvības veicināšanai. Saistībā ar tematisko programmu "Nevalstiskās struktūras un vietējās varas iestādes" (attīstības sadarbības instruments) EUR 2,6 miljoni tiks piešķirti jaunatnes iespēju nodrošināšanai un sieviešu tiesību veicināšanai, kā arī sociālo un ekonomisko tiesību atbalstam.

---

25 Sal. galvenos secinājumus par *MEDA II* regulas novērtējumu un īstenošanu (2009. gada jūnijs).

26 Kā liecina secinājumi pēc Tunisijā īstenoto budžeta atbalsta darbību novērtējuma (2010. gada novembris).

Humānās palīdzības instrumentu (EUR 70 miljoni) piemēro starptautiskā konflikta seku novēršanai **Lībijā** un palīdzībai bēgļiem un pārvietotajām personām, un EUR 5 miljoni no neatliekamās palīdzības rezerves ar civilās aizsardzības mehānisma starpniecību ir novirzīti trešo valstu pilsoņu repatriācijas finansēšanai.

1.6. Ilgums un finansiālā ietekme

x **Ierobežota ilguma** priekšlikums/iniciatīva

– x Priekšlikums/iniciatīva spēkā no 2011. līdz 2013. gadam

– x Finansiālā ietekme no 2011. līdz 2013. gadam

☐ **Beztermiņa** priekšlikums/iniciatīva

– Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG līdz GGGG,

– pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi[27]

x Komisijas īstenota **centralizēta tieša pārvaldība**

x **Centralizēta netieša pārvaldība**, izpildes uzdevumus deleģējot:

– x izpildaģentūrām

– ☐ Kopienu izveidotām struktūrām[28]

– ☐ valstu publiskā sektora struktūrām vai struktūrām, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus

– ☐ personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā Finanšu regulas 49. panta nozīmē

☐ **Dalīta pārvaldība** ar dalībvalstīm

x **Decentralizēta pārvaldība** kopā ar trešām valstīm

x **Pārvaldība kopā** ar starptautiskām organizācijām ***(precizēt)***

Piezīmes

Šos mērķus sasniegs, apvienojot ar dažādiem pārvaldības veidiem īstenotus pasākumus, jo sevišķi:
iestāžu izveides pasākumi pārsvarā tiks īstenoti ar Komisijas tiešo pārvaldību;
studentu un jaunatnes apmaiņu, universitāšu un skolu sadarbību galvenokārt īstenos Izglītības, audiovizuālo līdzekļu un kultūras izpildaģentūra;

[27] Informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu var iegūt *BudgWeb* vietnē: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

[28] Kā paredzēts Finanšu regulas 185. pantā.

kohēzijas un lauksaimniecības politikai modelētas izmēģinājuma programmas tiks īstenotas vai nu ar centralizētas tiešas pārvaldības, vai decentralizētas pārvaldības palīdzību;

Īpašus pasākumus (tādus kā atbalsts atbilstībai Eiropas Padomes konvencijām) var pārvaldīt kopā ar starptautiskām organizācijām. Atbalsta efektivitātes un darba dalīšanas interesēs var paredzēt arī sadarbības deleģēšanu dalībvalstīm.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt periodiskumu un nosacījumus.

Komisija uzraudzīs ārējās sadarbības progresu visos līmeņos:

ieguldījums (it īpaši finanšu plūsmas: saistības, līgumi un maksājumi);

darbības/rezultāti (projekta un programmas īstenošana, iekšējā uzraudzība, ko uz vietas veic Komisijas delegācijas);

progress/iznākums (uz rezultātiem vērsta ārējā uzraudzība — *ROM*[29]) un *ietekme*.

Ilgtermiņa ārējo atbalstu partnervalstīm un reģioniem plāno saistībā ar stratēģijas dokumentu (līdz 7 gadiem) un indikatīvo programmu (3 – 4 gadiem) sagatavošanu. Šos plānošanas dokumentus ir iespējams pārskatīt jebkurā laikā, pārkārtojot plānošanas prioritātes. Indikatīvajās programmās ir iekļauti katrai sadarbības jomai specifiski mērķi un gaidāmie rezultāti.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Apzinātie riski

1) Politiskās un administratīvās stabilitātes trūkums partnervalstīs var apgrūtināt programmu izveidi, aizkavēt līdzekļu izmaksu un izraisīt efektivitātes zudumu.

2) Pietiekami lielu administratīvo kredītu trūkums var izraisīt palīdzības pārvaldībai nepieciešamo cilvēkresursu trūkumu.

3) Kvalitātes standartu nepietiekamas piemērošanas rezultāts var būt slikti izstrādātas programmas un projekti.

4) Trūkumi informācijas apritē var kavēt ar atbalsta pārvaldību saistīto problemātisko jautājumu risināšanu.

[29] Uz rezultātiem vērsta uzraudzības sistēma (*ROM*) dod iespēju ātri novērtēt projekta vai programmas norisi un arī tās plašāku ietekmi un nodrošina Komisijai neatkarīgas konsultācijas attiecībā uz tās projektu portfeli. Viena konsekventa pieeja nodrošina to, ka Komisijas rīcībā ir salīdzināmi dati par visiem reģioniem, kuriem tā sniedz ārēju palīdzību.

2.2.2. Paredzētās kontroles metodes

Paaugstināt sagatavotību: noteikt valstis, kurās pastāv vislielākais risks, izstrādāt katrai valstij atbilstošu riska pārvaldības plānu, pa dažādiem kanāliem sekot līdzi notikumiem šajās valstīs.

Pietiekami administratīvie kredīti: detalizēti plānot administratīvos kredītus, kas tiek piešķirti saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmas 2007.–2013. gadam 4. un 5. izdevumu kategoriju. Regulēt personāla resursu sadalījumu starp galvenās mītnes dienestiem un delegācijām, pamatojoties uz prognozētajām vajadzībām un noslogojuma aplēsēm, kur vien tas iespējams, attiecībā pret skaitļos izsakāmiem kritērijiem (piemēram, sagatavojamo līgumu skaitu).

Standartu un prasību īstenošana un ievērošana pirms un pēc kvalitātes atbalsta grupas; delegācijām un *DEVCO* ģenerāldirektorāta attiecīgajiem dienestiem ir laikus jāiesaista procesā vajadzīgie eksperti, izmantojot attālo un vietējo atbalstu.

Datu kvalitātes un paziņošanas sistēmas uzlabošana: laikus informēt par notiekošajām sarunām un nodrošināt to, lai visi ar atbalsta pārvaldību saistītie problemātiskie jautājumi būtu jau iepriekš noskaidroti un paziņoti sarunās iesaistītajām personām.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu apkarošanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas un aizsardzības pasākumus.

Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzība un cīņa pret krāpšanu un pārkāpumiem ir būtiska EKPI Regulas sastāvdaļa. ES delegācijas saņēmējvalstīs būs atbildīgas par līgumu un maksājumu administratīvo pārraudzību. Delegācijas uzraudzīs katru saskaņā ar šo regulu finansēto darbību visos projekta cikla posmos[30]. Īpaša uzmanība tiks pievērsta izdevumu veidiem (izdevumu atbilstība), lai ievērotu budžetu (faktiskie izdevumi) un pārbaudītu izdevumu pamatojuma informāciju un attiecīgo dokumentāciju (izdevumu pierādījums).

[30] Tās pilnvaros Komisiju (*OLAF*) veikt pārbaudes un apskates uz vietas saskaņā ar Padomes 1996. gada 11. novembra Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta izdevumu pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs [Izdevumu kategorija……..]	Dif./nedif. (31)	no EBTA[32] valstīm	no kandidātvalstīm[33]	no trešām valstīm	Finanšu regulas 18. panta 1. punkta aa) apakšpunkta nozīmē
19 01 04 02	EKPI — administratīvās vadības izdevumi	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NP
19 08 01	Eiropas kaimiņattiecību politika — finanšu sadarbība	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NP

31 Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.
32 EBTA: Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.
33 Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

Paredzamā ietekme uz izdevumiem						
Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	**4. izdevumu kategorija — "Ārējās attiecības"**					
			2011	2012	2013	Kopā
Darbības apropriācijas						
19 08 01. — Eiropas kaimiņattiecību politika — finanšu sadarbība	Saistības	(1)	85,000	383,750	261,750	730,500
	Maksājumi	(2)	0,000	115,125	104,700	219,825
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem *(15)*						
19 01 04 02. — EKPI administratīvie izdevumi		(3)	0,000	11,750	8,250	20,000
KOPĀ — *EuropeAid* attīstības un sadarbības ĢD apropriācijas	Saistības	1+3	85,000	395,500	270,000	750,500
	Maksājumi	2+3	0,000	126,875	112,950	239,825
KOPĀ — darbības apropriācijas	Saistības	(4)	85,000	383,750	261,750	730,500
	Maksājumi	(5)	0,000	115,125	104,700	219,825
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem			0,000	11,750	8,250	20,000
Apropriācijas kopā	Saistības		85,000	395,500	270,000	750,500
	Maksājumi		0,000	126,875	112,950	239,825
(15). Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās „BA" pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.						

3.2.1. Paredzamā ietekme uz darbības apropriācijām

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz darbības apropriāciju izmantošanu

– X Priekšlikums/iniciatīva paredz darbības apropriāciju izmantošanu šādā veidā:

Saistību apropriācijas miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un rezultātus			**2011. gads**		**2012. gads**		**2103. gads**		**KOPĀ**	
	REZULTĀTI									
⇩	Rezultāta veids	Rezultātu vidējās izmaksas	Rezultātu skaits	Izmaksas	Rezultātu skaits	Izmaksas	Rezultātu skaits	Izmaksas	Kopā — rezultātu skaits	Kopā izmaksas
1. ASPEKTS — DEMOKRĀTISKĀ PĀRVEIDE UN IESTĀŽU IZVEIDE										
Vispusīgas iestāžu darba uzlabošanas programmas *	Programma	40	3	20	3	63	3	42	3	125
Mobilitātes partnerības *	Programma	8	3	5	3	10	3	10	3	25
Starpsumma — 1. aspekts				25		73		52		150
2. ASPEKTS — PARTNERĪBA AR CILVĒKIEM										
Erasmus Mundus — studentu mobilitāte	Studenti/gadā	0,035	857	30	1286	45	1000	35	3143	110
TEMPUS — universitāšu sadarbība	Projekti	0,9	6	5	14	12,5	14	12,5	33	30
Jaunatne — projekti	Projekti	0,02	500	10	875	17,5	875	17,5	2250	45
Citi rezultāti		nepiemēro		5		11,25		9,75		26
Starpsumma — 2. aspekts				50		86,25		74,75		211
3. ASPEKTS — ILGTSPĒJĪGA UN IEKĻAUJOŠA IZAUGSME UN EKONOMISKĀ ATTĪSTĪBA										
Kohēzijas izmēģinājuma programmas	Programma	40	3	0	3	85	3	40	3	125

Lauksaimniecības un lauku attīstības izmēģinājuma programmas	Programma	30	6	10	6	110	6	65	6	185
Līdzdalība ES programmās **	nepiemēro	nepiemēro	5,95		5,95		5,95		5,95	
Starpsumma — 3. aspekts				10		224,5		135		369,5
KOPĀ — IZMAKSAS				85		383,75		261,75		730,5

*Īsteno kā iestāžu izveides daudzgadu programmas, aptverot 3 gadu periodu. Vidējā izmaksa attiecas uz 3 gadiem.
** Finansējums ir rezervēts partnervalstu līdzdalības veicināšanai ES programmās. Atsevišķas iemaksas ir atkarīgas no programmas un valsts, un tās nav iespējams novērtēt. Tieši šajā posmā lielākā daļa no attiecīgajiem cilvēkresursiem būs vajadzīga delegācijās attiecīgajās saņēmējvalstīs.

NB! Jāuzsver, ka šajā posmā darbību sadalījums un izvietojums pa aspektiem var būt vienīgi norādošs un ka iepriekš minētie rezultāti pamatojas uz sākotnējām aplēsēm un ir norādīti tikai ilustratīviem nolūkiem.

3.2.2. Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām

3.2.2.1. Kopsavilkums

– X Priekšlikums/iniciatīva neparedz administratīvo apropriāciju izmantošanu

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva paredz administratīvo apropriāciju izmantošanu šādā veidā:

Miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

	N gads[34]	**N+1** gads	**N+2** gads	**N+3** gads	Iekļaut ietekmes atspoguļošanai vajadzīgo gadu skaitu (sk. 1.6. punktu)			**KOPĀ**
Daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi								
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma — daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Ārpus daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS[35]								
Cilvēkresursi								
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma — ārpus daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS								

34 N gads ir gads, kurā sāk īstenot priekšlikumu/iniciatīvu.

35 Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās „BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

KOPĀ								

3.2.2.2. Paredzamās cilvēkresursu vajadzības

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu

– Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

Paredzamais apjoms izsakāms veselos skaitļos (vai ne vairāk kā ar vienu zīmi aiz komata)

		2011. gads	**2012.** gads	**2013**. gads
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)				
XX 01 01 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)				
XX 01 01 02 (Delegācijas)				
XX 01 05 01 (Netiešā pētniecība)				
10 01 05 01 (Tiešā pētniecība)				
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu — *FTE*)[36]				
XX 01 02 01 (*CA*, *INT*, *SN*E, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)				
XX 01 02 02 (*CA*, *INT*, *JED*, *LA* un *SNE* delegācijās)				
19 01 04 02 [37]	- Galvenā mītne[38]	0		
	- Delegācijas		131	92
XX 01 05 02 (*CA*, *INT*, *SNE* — netiešā pētniecība)				
10 01 05 02 (*CA*, *INT*, *SNE* — tiešā pētniecība)				
Citas budžeta pozīcijas (precizēt)				
KOPĀ			**131**	**92**

Cilvēkresursu vajadzības tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts.

Ir vajadzīgs papildu personāls papildu līdzekļu pārvaldībai un jauno iniciatīvu īstenošanai, kas ir daļa no EKP pārskatīšanas. Jaunajiem pasākumiem, kas ir jāīsteno atbilstīgi pārskatītajai EKP, tādiem kā "Partnerattiecības demokrātijai un kopīgam uzplaukumam" (iestāžu izveide,

---

36 *CA* — līgumdarbinieki; *INT* — pagaidu darbinieki; *JED* — jaunākie eksperti delegācijās; *LA* — vietējie darbinieki; *SNE* — valstu norīkotie eksperti.

37 Saskaņā ar robežlielumiem attiecībā uz ārštata darbiniekiem, ko finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām „BA" pozīcijām).

38 Galvenokārt struktūrfondi, Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Zivsaimniecības fonds (EZF).

cilvēku kontakti, kas jāīsteno ar nosacīti neliela projekta palīdzību, atbalsts pilsoniskajai sabiedrībai..), ir nepieciešams ievērojams skaits darbinieku programmu vadīšanai un pārraudzībai. Vairums iesaistīto cilvēkresursu būs vajadzīgi delegācijās attiecīgajās saņēmējvalstīs un Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūrā (izglītības, jaunatnes un kultūras programmu vadīšanai).

Tā kā papildu darbības finansējuma avots ir pārvietojumi no piešķīrumiem citiem instrumentiem, tad atbilstīgi tiks piešķirti arī administratīvā atbalsta izdevumi. Administratīvās apropriācijas, kas ir jāpārvieto no piešķīrumiem citiem instrumentiem, ir EUR 6,78 miljoni 2012. gadā un EUR 8,25 miljoni 2013. gadā. To daļa, attiecīgi, ir 76 pilnslodzes ekvivalenta darbinieku pārvietošana no citiem instrumentiem 2012. gadā un 92 pilnslodzes ekvivalenta darbinieku pārvietošana 2013. gadā.

Delegācijās iesaistītā ārštata personāla vienas vienības aprēķinātās izmaksas ir EUR 88 937, kas ir viena līgumdarbinieka paredzamā vidējā izmaksa (EUR 134 120) un viena vietējā darbinieka paredzamā izmaksa (EUR 43 754) 2012. gada BP budžeta pozīcijai 19.010402.

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	
Ārštata darbinieki	131 *FTE*/gadā 2012. gadā un 92 *FTE*/gadā 2013. gadā ar kopīgajām izmaksām EUR 20 miljoni (EUR 11,75 miljoni 2012. gadā un EUR 8,25 miljoni 2013. gadā)

3.2.3. Saderība ar kārtējo daudzgadu finanšu shēmu

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva atbilst kārtējai daudzgadu finanšu shēmai

– X Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpārplāno attiecīgā izdevumu kategorija daudzgadu finanšu shēmā

Šajā paziņojumā norādītajām darbībām nepieciešamie papildu līdzekļi tiks lielā mērā finansēti, pārplānojot piešķīrumus ārējo sakaru instrumentiem, kuri ir iekļauti daudzgadu finanšu shēmas EKPI finansēšanai 4. izdevumu kategorijā.

2011. gadā lielākā daļa no papildu EUR 85 miljoniem tiks iegūta, pārvietojot līdzekļus no attīstības sadarbības instrumenta (EUR 51 miljons) un samazinot ES iemaksas ERAB (EUR 34 miljoni).

2012. gadā papildus EUR 395,5 miljoni tiks iegūti: 1) no 4. izdevumu kategorijas rezerves (EUR 241,5 miljoni), kurā ir iekļautas apropriācijas, kas sākotnēji bija ieplānotas attīstības sadarbības instrumentam (EUR 89 miljoni), pirmspievienošanās palīdzības instrumentam (EUR 60 miljoni) un stabilitātes instrumentam (EUR 60 miljoni), un 2) no elastības instrumenta (EUR 154 miljoni).

Paredzēts, ka 2013. gadā papildu EUR 270 miljoni tiks iegūti, pārvietojot līdzekļus no attīstības sadarbības instrumenta (EUR 100 miljoni), pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (EUR 60 miljoni), stabilitātes instrumenta (EUR 70 miljoni), un no pārvietojumiem no citiem instrumentiem, it sevišķi no kopējās ārpolitikas un drošības politikas budžeta (EUR 40 miljoni)[39].

[39] Uzsāk, pamatojoties uz Augstās pārstāves priekšlikumu un saskaņā ar īpašiem noteikumiem, kurus piemēro KĀDP budžetam.

– X Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpiemēro elastības instruments[40]

Kā iepriekš norādīts, lai nodrošinātu papildu līdzekļus šajā paziņojumā izklāstīto darbību finansēšanai, 2012. gadā vajadzēs piemērot elastības instrumentu EUR 154 miljonu apmērā. Komisija rīkosies ātri, iesniedzot budžeta iestādei svarīgus budžeta priekšlikumus (pārvietojumi 2011. gadā, grozījumu vēstule 2012. gadā, pārplānošana 2013. gadā).

3.2.4. Trešo personu iemaksas

– Priekšlikums/iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu

– Priekšlikums/iniciatīva paredz trešo personu līdzfinansējumu šādā veidā:

Apropriācijas miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

	N gads	**N+1** gads	**N+2** gads	**N+3** gads	Iekļaut ietekmes atspoguļošanai vajadzīgo gadu skaitu (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansējošo *organizāciju*								
KOPĀ — līdzfinansētās apropriācijas								

[40] Skatīt Iestāžu nolīguma 19. un 24. punktu.

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

– X Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

– ☐ pašu resursus

– ☐ dažādus ieņēmumus

Miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Pašreizējā budžeta izpildei pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme[41]						
		N gads	**N+1** gads	**N+2** gads	**N+3** gads	Iekļaut ietekmes atspoguļošanai vajadzīgo aiļu skaitu (skat. 1.6. punktu)		
..... pants								

Attiecībā uz īpaši novirzāmiem dažādajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgo(-ās) izdevumu pozīciju(-as).

[…]

Norādīt ietekmes uz ieņēmumiem aprēķināšanai izmantoto metodi.

[…]

[41] Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t.i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 25 % apmērā.